Mădălina Ojog-Pascu

A fost Agatha Christie a Românie

RODICA OJOG-BRAȘOVEANU

Mădălina Ojog-Pascu
În memoria mătuşii mele, Rodica Ojog Braşoveanu

Cuvânt înainte

Cititorul va descoperi în această carte, destinul unei mari scriitoare de roman poliţist, care reuşeşte prin personajele sale să te introducă pe tine ca cititor în lumea lor, te face să te identifici uneori cu acestea.

Rodica Ojog-Braşoveantt avea un dar unic al

comunicării; era autoritară şi irezistibilă, spontană, dar totuşi extrem de pedantă, atentă la ceilalţi, doritoare să afle, să înţeleagă.

Prezenţa ei te intimida, dar dacă îi erai drag ştia să te liniştească fără să-ţi dai seama.

Eu, care am avut imensul noroc de-a o fi cunoscut îndeaproape, atât în „lumea ei" cât şi în intimitate, ceea ce era un lucru rar, şi cu atât mai mult m-am simţit specială.

*Am simţit că o datori şi o mare onoare, să fiu eu aceea care să-i public memoriile (dorinţă de altfel exprimată de Rodica Ojog-Braşoveanu în timpul nesfârşitelor noastre discuţii). Şi sunt fericită că Mădălina Ojog s-a aplecat asupra sugestiei mele de-a aşterne în această carte amintiri despre scriitoarea pe care am iubit-o atât de mult, şi am apreciat-o (ca mulţi alţii), ca fiind Aghatha Christie a României (de altfel eu am insistat pentru titlul cărţii socoti*ndu-*l cel mai potrivit.*

Florentina CHIVU

RODICA OJOG-BRAŞOVEANU

Propunerea de a scrie o carte biografică consacrată mătuşii mele, Rodica Ojog Braşoveanu, m-a copleşit peste măsură şi chiar m-a înspăimântat.

Era o responsabilitate covârşitoare pe care mi-o asumăm.

Cum aş putea eu să „vorbesc" admiratorilor ei despre senzaţionala, unică şi irepetabila Rodica, fără să greşesc?

Multă vreme am fost incapabilă să iau o decizie, conştientă fiind că nu am vocaţie de scriitor şi, din respect faţă de virtualii cititori, am refuzat.

Totuşi, gândul mă urmărea obsedant, nu-mi dădea pace ştiind cu câtă dragoste şi dăruire a scris Rodica

pentru bucuria oamenilor, ca amintirea ei să se risipească în uitare şi-atunci, timid, cu pioşenie şi adâncă emoţie am aşternut pe hârtie la întâmplare, impresii, amintiri, sentimente şi doruri ce mă legau de ea.

Odată pus punctul final, am cochetat cu ideea ca acest mănunchi de informaţii să fie stilizat de o pană meşteşugită într-ale scrisului, dar redactora acestei cărţi, aflând de intenţia mea, a pretins că mai întâi să lectureze textul aşa cum îl construisem eu, urmând ca după aceea să luăm o hotărâre.

Spre surprinderea mea, aceasta (şi nu numai) a considerat ca materialul să fie publicat aşa cum l-am conceput eu, cu motivarea că o intervenţie din afară, deşi ar conferi cărţii valoare literară, ar diminua în mod cert încărcătura emoţională şi ar fi păcat.

Cu teamă dar şi cu mari rezerve am acceptat formula şi dacă am greşit, rog cititorii să-mi ierte şi îndrăzneala şi stângăciile inerente oricărui debut.

Nu am urmărit să fac – în carte – o exegeză a operei create de Rodica şi nici nu m-aş fi priceput. Am dorit să o prezint aşa cum era ea în intimitate, ca pe o fiinţă obişnuită, în halat şi papuci, dotată cu haruri dar şi cu slăbiciuni.

Rodica a fost de o aristocratică intelectualitate, cât şi o structură puternică, aptă să domine până şi tragicul de care de multe ori a fost încercată.

Ea ştia, ca şi Buzzan, filosof şi critic literar, că „le style cvest rhomme meme” 1, de aceea îşi etală, când trebuia, cu acelaşi nonconformism şi cusururile şi înzestrările, fără a încerca să-şi învăluie orgoliile într-o modestie neconvingătoare. A ştiut să stârnească pentru cei din jur şi interes şi simpatie şi de aceea am iubit-o şi azi îmi lipseşte atât de mult.

Chiar dacă a trecut mai mult de un an de la moartea Rodicăi, imaginile şi amintirile cu şi despre ea îmi sunt întipărite foarte bine în memorie. Prin

Victor Ojog – tatăl scriitoarei

REGATUL ROMÂNIEI

No. 1356.

Uniunea Avocaților din România

Consiliul General

Diplomă de Avocat

Noi Dem. I. Dobrescu, Președintele Uniunii Avocaților din R...
pe baza deciziunii cu No. 4/925 dată de Consiliul ... Baro...
Orhei, prin care Dl. Victor Ojog
în anul 1902 comuna Dorohoi, județul Dorohoi, este înscris ...
avocaților din Orhei, liberăm Dlui Victor Ojog
prezenta diplomă în virtutea căreia va putea exercita profesiunea de ...
conform legii.
Dată în București, la 23 Februarie 1926.

Președinte, Decanul Baroului,

Secretar general, Semnătura avocatului ...

Moartea ei s-au pierdut iluziile şi optimismul care dominase întreaga mea viaţă prin ceea ce putea ea induce în existenţa mea.

Apartamentul în care a văzut lumina zilei pe data de 28 August 1939 este situat într-un bloc din cartierul fostei operete, considerat pe atunci boieresc. Acesta era locuit în cea mai mare parte de mari liber-profesionişti, de membri de ambasadă, jurişti, avocaţi, medici, ingineri, artişti.

Blocul se află în vecinătatea tribunalului mare, constituind atunci un avantaj pentru tatăl Rodicăi, Victor

Ojog, întrucât acolo îşi desfăşura activitatea. Bunicul meu, căci despre el este vorba, era „un avocat abil, bărbat impozant, deştept şi unic”. Această caracterizare a fost făcută de sora sa, profesoara Valerica Ojog, o moldoveancă de toată isprava, şi cred că i se potriveşte cel mai bine. În plus, avea o politeţe aparte şi o prestanţă care impuneau respect atât clienţilor, cât şi prietenilor.

Bunicii mei s-au cunoscut în condiţii mai puţin obişnuite. Povestea lor este foarte frumoasă şi este caracteristică acelor vremuri din perioada interbelică, când se punea accentul mai mult pe sentimente reale şi mai puţin pe materialismul şi prejudecăţile care conduc societatea şi epoca de-acum. Timp de 3 ani, Victor Ojog a fost profesor la un liceu de fete din Orhei şi aici s-a îndrăgostit „iremediabil” (cum spunea adesea) de cea mai frumoasă elevă din şcoală. Aceasta nu a putut rămâne indiferentă la astfel de sentimente şi câţiva ani mai târziu s-au căsătorit.

Avocatul Victor Ojog

Căsnicia lor a fost durabilă şi foarte frumoasă. Făceau parte din acea categorie socială care le permitea

să ducă o viaţă mondenă, să meargă frecvent la teatru, operă, concerte, restaurante, să primească şi să facă vizite.

Ana şi Victor Ojog – Căsnicia lor a fost durabilă

În luna de miere, prelungită la 70 zile, au făcut un voiaj în străinătate, oprindu-se pentru o perioadă mai lungă în Egipt, impresionaţi fiind de civilizaţia şi cultura acestei ţări. Aici se mai afla în vizită oficială regele Carol al II-lea, astfel încât tinerii soţi Ana şi Victor Ojog au avut privilegiul să se alăture, un timp, suitei regale.

Paşaportul soţilor Ana şi Victor Ojog

125
125
Nr. de serie 170597
Nr. de serie 170597

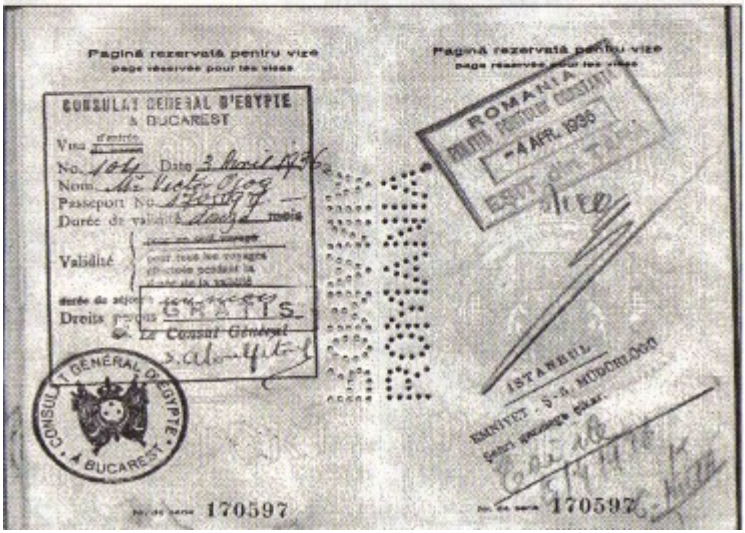
Pagină rezervată pentru vize
page réservée pour les visas
CONSULAT GENERAL D'EGYPTE
A BUCAREST
Visa d'entrée
No. 104 Date 3 Avril 1936
Nom Mr Victor Ghiş
Passeport No. 170597
Durée de validité deux mois
Validité pour tous les voyages effectués pendant la durée de la validité
Droits perçus GRATIS
Le Consul Général
CONSULAT GÉNÉRAL D'EGYPTE A BUCAREST
Pagină rezervată pentru vize
page réservée pour les visas
ROMANIA
POLITIA FRONTIERE CONSTANTA
-4 APR. 1936
ISTANBUL
EMNIYET - S.-S. MÜDÜRLÜGÜ
Nr. de serie 170597
Nr. de serie 170597

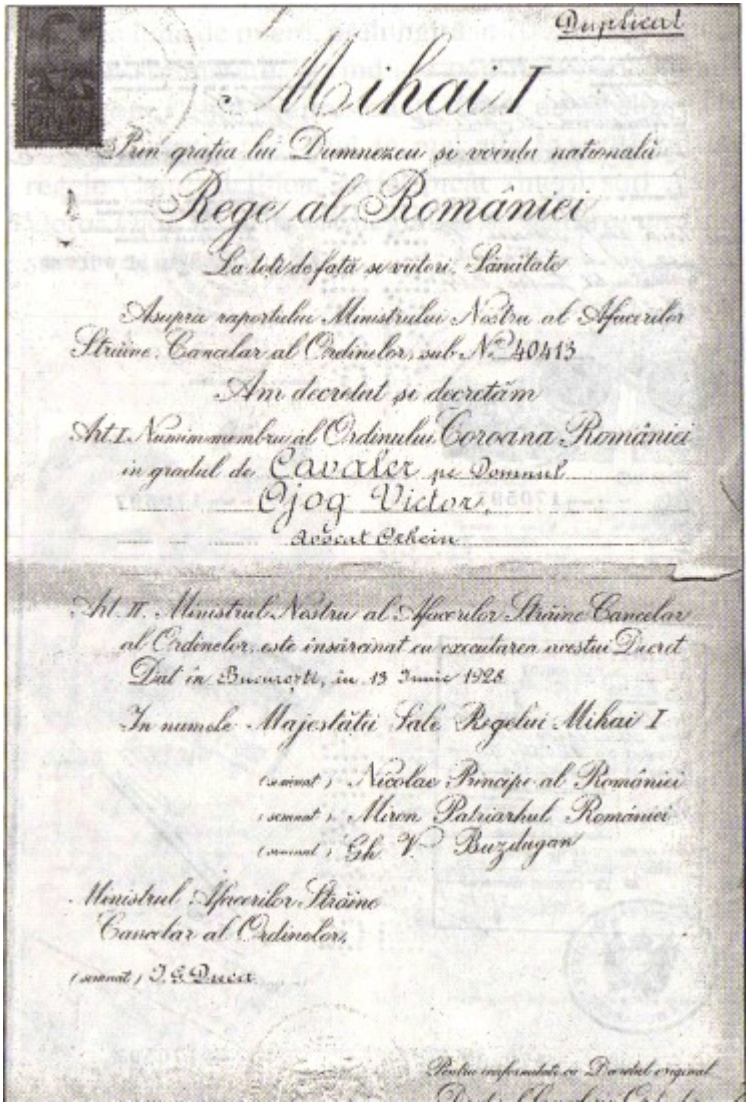

Duplicat

Mihai I

Prin gratia lui Dumnezeu și voința națională

Rege al României

La toți de față și viitori Sănătate

Asupra raportului Ministrului Nostru al Afacerilor Străine, Cancelar al Ordinelor, sub No. 40413

Am decretat și decretăm

Art. I. Numim membru al Ordinului Coroana României in gradul de Cavaler pe Domnul Ojog Victor, Avocat Orșova

Art. II. Ministrul Nostru al Afacerilor Străine Cancelar al Ordenelor este insărcinat cu executarea acestui Decret

Dat în Bucuresci, în 13 Iunie 1928

In numele Majestății Sale Regelui Mihai I

(semnat) Nicolae Principe al României

(semnat) Miron Patriarhul României

(semnat) Gh. V. Buzdugan

Ministrul Afacerilor Străine Cancelar al Ordinelor

(semnat) I. G. Duca

Pentru conformitate cu Decretul original

Reveniţi în ţara au locuit aproape 3 ani la hotelul Union, apoi au cumpărat apartamentul de care am vorbit şi-n care Victor Ojog şi-a deschis un cabinet de avocatură.

Mama Rodicăi a fost timp de 5 ani profesoară la Se. G-rală Bărbătescu-Vechi – 117, unde era foarte îndrăgită atât de colegi cât şi de elevele care erau fascinate de frumuseştea şi eleganţa ei. Când s-a angajat, fiind foarte tânără şi lipsită de experienţă, asista la orele celorlalţi profesori, în special la cele ale profesoarei de română Mâţulica Marconi, căreia de-atunci şi până la sfârşitul vieţii i-a rămas prietenă credincioasă.

Ana şi Victor Ojog, părinţii scriitoarei

Mâţulica Marconi, azi în vârstă de 94 ani, povesteşte printre altele o întâmplare amuzantă. În acele vremuri, învăţământul de partid era sarcină obligatorie pentru toţi profesorii şi se obişnuia ca la sfârşitul unui an de curs să se organizeze o familiară agapă.

Într-o astfel de împrejurare tot corpul profesoral s-a dus la un restaurant unde atmosferă a fost mai deosebită decât în alte daţi. Cu muzică bună, dans şi companie agreabilă, bunica s-a simţit atât de bine, încât a pierdut noţiunea timpului şi-abia la plecare a constatat că este trecut de miezul nopţii. Îngrijorată, ştiindu-l pe bunicul maladiv gelos, a venit în goană şi a intrat spăsită în casă, sperând totuşi că nu va fi admonestată. S-a înşelat amarnic. Acesta o aştepta în prag, „foc şi pară” şi imediat s-a interesat într-o manieră inchizitorială cine a participat la petrecere, lângă cine a stat la masă, ce discuţii s-au purtat şi când a aflat c-a şi dansat, s-a declanşat un scandal de proporţii, care a durat până în zori.

Numai intervenţia salutară a Miţulicăi Marconi, care venise s-o ia la şcoală (erau vecine) a temperat spiritele. Cu toate acestea, bunicul a stat bosumflat încă o vreme – situaţie neobişnuită la ei, pentru că o adora. A fost ultima „escapadă” că gen a bunicii.

Ea era, o citez pe Rodica: „mama mea era femeie foarte frumoasă, avea stil. Îşi cumpăra toaletele de la case de modă celebre: Worth, Botoş, Robelle, Marisse. Avea convingerea – pe care o repeta adesea – că o blană la gâtul femeii – chiar şi pisică – îi conferă acesteia şi eleganţă şi distincţie.

De la ea am învăţat bunul gust şi mai ales să nu fiu *banală*; să fiu originală, să nu mă iau după „turmă”. Nu numai că a luat în serios învăţămintele primite, dar a depăşit mult aşteptările mentorului – fiindu-i profund străin spiritul gregar.

Despre tatăl ei, spunea că era un bărbat distins, inteligent, pragmatic şi cu ambiţii mari. A fost de ase

Soţii Ojog, eleganţi şi distinşi menea un soţ, tată şi bunic de excepţie (mama ar adăuga şi socru).

Victor Ojog a fost cel mai tânăr deputat în Parlamentul României, din partea Basarabiei, desemnat de Partidul Naţional Liberal.

Păstrez o fotografie-tablou cu deputaţii din legislatura României 1934 – 1937, în care acesta figurează împreună cu ceilalţi deputaţi:

Săveanu M. – preşedinte;
Ctin I.C. Brătianu (Dinu);
Gh. Tătărăscu;
I.G. Ducă;

Poetul Ion Pilat;
Gtin Xeni;
Petre Gheaţă;
Dr. Ctin Angelescu;
Victor Antonescu;
Richard Frânasovici;
Ctin Argetoianu;
Mircea Cancicov;
Manolescu Strunga;
Mihail Juvara;
D.I. Ducă;

Mitiţă Constantinescu; Av. V Bentoiu; Av. Aznavorian; Victor Iamandi şi alţii.

Revenind la soţii Ojog, aceştia au avut 2 copii – o fată şi un băiat.

Victor Ojog şi fiul său Dan Puiu, fratele scriitoarei

Rodica – fetiţă – contrariază. Paradoxal, dar tocmai ea, a cărei frază şi condei au sedus cititorii – a fost considerată cu imensă spaimă, întârziată mental. Fana la 4

ani nu vorbea, nu mergea şi era îngrijorător de cuminte. Părinţii, motivat alarmaţi, au consultat cel mai bun medic din Bucureşti, care le-a temperat temerile: „nu vă speriaţi, copilul e mai încetinel”.

Copilăria Rodicăi şi a fratelui ei DanPuiu a fost tristă, plină de privaţiuni. Tatăl, Victor Ojog, singurul susţinător material al familiei, a fost în repetate rânduri arestat, condamnat şi întemniţat la Văcăreşti, unde printre nenumăratele acuzaţii – specifice regimului comunist – a fost şi cea de practică ilegală a avocaturii.

În această perioadă tulbure pentru familia Ojog, singura soluţie de surpravieţuire era înstrăinarea lucrurilor din casă. Obiecte de artă, tablouri valoroase, mobilier rar şi vase preţioase erau vândute la întâmplare, pe sume modice. Puţinele piese care au mai rămas au doar valoare afectivă.

Tot atunci s-a petrecut şi un episod aparent amuzant. Într-una din zile, mama Rodicăi a venit de la piaţă şi exultând de bucurie, şi-a anunţat familia că a făcut o afacere profitabilă. A convenit cu o lăptăreasă (după îndelungate negocieri) în schimbul unei oglinzi Bidermayer, veritabilă piesă de colecţie, să primească timp de o lună câte 3 litri de lapte pe zi. O fi fost ea întâmplarea amuzantă, dar nu pot fi ignorate jalnicele vremuri pe care le-au trăit.

Părinţii făceau eforturi deosebite să ascundă copiilor sărăcia umilitoare la care erau supuşi, oferindu-le pe cât posibil – o viaţă normală. Cu frustrări din partea lor reuşeau să le asigure lecţii de pian, engleză, franceză şi chiar scurte vacanţe la munte.

Aşa s-a făcut că Rodica vorbea fluent franceză, bine engleză şi se descurca în germană.

La vârsta de şase ani, a fost înscrisă la „Maison de

Français”, şcoală cu pretenţii, ţinută de catolici. Colegii ei erau în general fii de mari aristocraţi ai vremii de atunci, printre care Ana Rosetti, fraţii Gerotta, Caramzuleştii, Ileana Zisu. A fost remarcată ca având o mare uşurinţă în descifrarea tainelor limbii franceze.

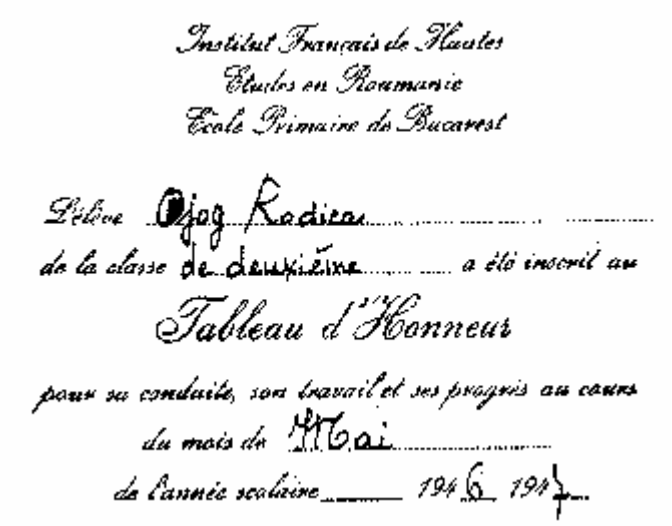

Institut Français de Hautes
Etudes en Roumanie
Ecole Primaire de Bucarest

Elève Ojog Rodica
de la classe de deuxième a été inscrit au

Tableau d'Honneur

pour sa conduite, son travail et ses progrès au cours
du mois de Mai
de l'année scolaire 1946 1947

Părinţii Rodicăi şi-au iubit mult cei doi copii, dar pentru fetiţă au avut un plus de afecţiune şi înţelegere.

Până la 10 – 12 ani, fratele ei mai mare era obligat de părinţi, sub ameninţarea cu bătaia, să-şi „poarte” surioara oriunde mergea şi s-o conducă la şcoală ducându-i ghiozdanul, ceea ce pentru el era o cruntă umilire (motiv pentru care – după propria-i mărturisire –, sub diverse pretexte, o „altoia”). Ceea ce îl scotea însă din minţi era faptul că îi impunea s-o ia şi la cinematograf, unde de regulă era însoţit de prietenii lui.

„Băiat de băiat” – cum spun adolescenţii de astăzi –, se jena teribil faţă de „gaşcă” (nişte băieţi cuminţi, de

altfel) să apară cu codiţă după el. Ca să iasă din încurcătură fără să-şi ştirbească personalitatea, îi cumpăra şi ei bilet de intrare la cinema, îi dădea două-trei bomboane şi-i cerea imperativ să se aşeze pe alt rând mai în faţă ca s-o vadă totuşi, iar la ieşire, după ce se despărţea de prieteni, îşi recuperă sora care îl aştepta zâmbitoare şi cuminte, sprijinită de câte-un zid. Acasă ajungeau împreună de mânuţă, spre încântarea părinţilor.

După mulţi ani, aceştia au aflat amuzaţi, adevărata înţelegere dintre micuţii Ojog.

Tot cam în aceeaşi perioadă, bunica – în dorinţa sinceră de-a fi cât mai obiectivă în ceea ce îi priveşte pe copiii ei, îi califica: „băiatul este frumos, deştept dar tare nebunatic, iar fetiţa e mai urâţică însă cuminte şi ascultătoare”.

„Fetiţa” nu se necăjea şi nu riposta.

Rodica la vârsta de patru ani

Ignoră cu suverană indiferenţă aprecierile făcute de *mama* considerând că „bate câmpii” (expresie preluată de

la copii de pe stradă).

Singură apoi în faţa oglinzii se admiră şi mângâinduşi frumoasele bucle blonde se întreba cum de mamă nu-şi dă seama cât de frumoasă este ea.

Dacă facem un salt în timp – în mai puţin de zece ani premoniţiile ei se confirmă, iar siguranţa în posibilităţile intelectuale şi puterea de seducţie vor constitui trăsături esenţiale ale vieţii ei.

Rodica a fost iubită de familie, de cei doi soţi şi nu numai, de prieteni şi la rândul ei a ars iubind.

Tata era mândru de sora lui, de inteligenţa ei, de farmecul ce-l emana, de setea nebună de viaţă şi, când a devenit scriitoare de succes, de talentul ei.

Pe de altă parte Rodica avea încredere în judecata fratelui şi nu o dată, după ce acesta îi citea manuscrisele viitoarelor romane, ţinea cont de observaţiile lui pertinente, revenind asupra capitolelor vizate.

Aş vrea să amintesc un episod petrecut prin anii 1990. Rodica, aflând că unchiul meu, avocatul Ion Dumitrescu, este membru PN. L., l-a rugat s-o însoţească la sediul partidului pentru a se înscrie şi ea. Dorea acest lucru deoarece tatăl ei fusese membru al acestui Partid şi pentru faptul că ea însăşi avea convingeri liberale. Între timp fratele ei, aflând de această intenţie, a convins-o să renunţe, avertizând-o că va câştiga câţiva simpatizanţi politici dar va pierde mii de cititori, aşa încât nu s-a mai înscris, spre *dezamăgirea* unchiului meu care considera că ar fi jucat un rol important în viaţa politică românească prin prestanţa, prin prestigiul scriitoricesc, cât şi prin inteligenţa şi cultura de care dispunea.

Depăşind vârsta adolescenţei, fraţii Ojog se înţelegeau foarte bine, deşi erau total diferiţi ca structură şi ca preocupări. În contrast cu modul extravagant în care

trăia Rodica, viaţa tatălui meu a evoluat în parametrii clasici. S-a căsătorit cu femeia iubită, a avut un copil, s-a devotat familiei şi profesiei de inginer, şi-a cumpărat un apartament şi o maşină şi se consideră fericit. Îi plăceau şi lui petrecerile, iubea muzica, cânta foarte bine la pian, adora marea, concediile în străinătate, a avut prieteni buni şi dragi, era iubit şi preţuit de toată familia din ambele ramuri, era vesel, optimist – dar totul în limite obişnuite.

Revenind la copilăria Rodicăi, în 1948 intervine reforma învăţământului şi se înscrie la Liceul „Domniţa Ileana” („Eminescu” de astăzi), unde rămâne următorii 5 ani până la absolvire.

În viaţa ei de elevă a fost terorizată de matematică pe care o consideră o materie „infamă” şi nu înţelegea cum de este acceptată în programa învăţământului. Nici pentru fizică n-a făcut o pasiune, în schimb adora literatură, iar la limbi străine excela.

La 16 ani era absolventă de liceu (pe atunci se făceau doar zece clase) şi dă examen de admitere cu succes la Facultatea de Drept din Bucureşti.

Nu ştiu în ce măsură a fost opţiunea ei sau a urmat dorinţa tatălui. Acesta, decepţionat că fiul, mai mare cu 4 ani, a ales cariera inginerească, a insistat ca măcar „fata” să-l urmeze ca avocat.

Seria ....

Nr. 020387

REPUBLICA POPULARĂ ROMÎNĂ

MINISTERUL ÎNVAŢĂMÎNTULUI

DIPLOMĂ DE MATURITATE

Prezenta diplomă a fost eliberată tov Goga V. Angela Rodica născută în anul 1939 luna August ziua 2 în comuna (oraşul) Bucureşti raionul N. Bălcescu regiunea Bucureşti pentru a dovedi că a fost înscris în anul 1955 la şcoala medie de fete Nr. 19 din Bucureşti raionul N. Bălcescu regiunea Bucureşti şi a absolvit cursul complet al şcolii medii, avînd purtarea foarte bună.

Prezenta diplomă dă dreptul posesorului de a urma cursurile şcolilor superioare din R. P. R.

ŞEFUL SECŢIEI DE ÎNVĂŢĂMÎNT RAIONALE (ORĂŞENEŞTI)

DIRECTORUL ŞCOLII,

Secretar,

Nr. 1160

Semnătura absolventului,

Eliberată în anul 1958 luna aug. ziua 3

Fgm. 6-10 Format

Pe când era studentă în anul doi, s-a produs revolta din Ungaria (1956) şi în degringolada creată în facultăţi, Rodica (şi mulţi alţi colegi) a fost arestată şi exmatriculată sub acuzaţia că şi-a manifestat public solidaritatea cu acea mişcare.

Ironia a fost că Rodica nici nu a participat la

manifestaţie. Avusese întâlnire cu viitorul ei soţ, fapt dovedit, dar mâna răzbunării secretarului U.T.C., a cărui curte insistentă Rodica o respingea sistematic, a trecut-o pe lista neagră a manifestanţilor.

Pentru întreaga familie, arestarea ei era o grea lovitură, dar pentru Rodica, chiar şi în acea dramatică împrejuare, prima cochetăria ei înnăscută, căutându-şi zorită cerceii adecvaţi ţinutei, deşi miliţienii o aşteptau în prag.

Cu blândeţe, să n-o sperie prea tare, tatăl ei a făcut-o atentă că este vorba de o privare temporară de libertate unde nu sunt permise bijuteriile, iar lucrurile de îmbrăcăminte trebuie să fie limitate şi practice.

După câteva luni, adevărat coşmar de anchete şi declaraţii, a fost eliberată, dar nedreptatea suferită a marcat-o profund.

Cum această conjunctură o surprinsese îndrăgostită de tânărul avocat Bebe Gaşpar, şi cum el era nerăbdător să-şi lege viaţa de-a iubitei lui, iar Rodica era încă sub impresia puşcăriei, a acceptat să se căsătorească şi să plece imediat din Bucureşti. Firesc, s-au dus la Bocşa – Timişoara, unde familia soţului avea un castel de vis care nu ştiu prin ce miracol rămăsese în posesia proprietarilor.

Bebe Gaşpar, primul soţ al scriitoarei

Bebe Gaşapr era nepotul scriitorului şi protopopului de Bocşa – Mihail Gaşpar. Acesta primise titlul de „Ecsedi, Gali Gaşpar” şi de atunci descendenţii lui au beneficiat de particulă nobiliară „von” ce preceda numele de familie.

Părinţii lui Bebe, oameni de mare cultură şi educaţie aleasă, şi-au primit nora cu braţe deschise şi dragoste. În climatul intelectual din casa Gaspar, Rodica în timpul liber studia în profunzime mitologia greacă şi romană.

Bebe Gaşpar nădăjduia că soţia lui să-i rămână alături toată viaţa şi să renunţe la studii. S-a înşelat. Ea îşi dorea să înveţe, să se realizeze profesional; era ambiţioasă şi decisă să facă ceva în viaţă, dar nu orice şi nu oricum.

În afară de aceasta, Rodica acceptase căsătoria cu condiţia să se stabilească împreună în Bucureşti, de care nu concepea să se despartă. „Prefer o mansardă pe Calea Victoriei, decât un castel în Timişoara”, obişnuia să spună.

Viitorul soţ a asigurat-o că aşa va proceda dacă în

decurs de un an de zile nu se va acomoda cu viaţa de provincie – ceea ce nu s-a întâmplat, reîntorcându-se definitiv în capitală şi astfel s-au despărţit înainte că pasiunea lor să se fi consumat.

Ulterior, şi ca urmare a nenumăratelor demersuri făcute de tatăl ei, Rodica primeşte de la Ministerul învăţământului aprobare de reînmatriculare în facultate cu condiţia să se reabiliteze – aşa era „moda” pe atunci – un an de zile în fabrică lucrând ca muncitoare necalificată.

Bebe Gaşpar – aristocrat de generaţii întregi, oricum n-ar fi admis că soţia lui să lucreze într-un astfel de mediu, socotindu-l degradant. A implorat-o să renunţe, i-a căzut în genunchi dar ea a rămas neclintită în hotărârea luată.

Mulţi ani mai târziu, Rodica mărturisea că mariajul cu Bebe a fost o haltă fermecătoare pe itinerarul vieţii ei.

Se bucură că a existat şi nu are păreri de rău că s-a destrămat.

S-au revăzut cu emoţie după multă vreme, în jurul anilor 1976 – 79 şi după revoluţie, când Bebe Gaşpar a avut de susţinut diverse procese în Bucureşti.

Gând s-au cunoscut erau tineri, frumoşi, entuziaşti şi încezători într-un viitor comun, plin de promisiuni şi speranţe; acum s-au regăsit ca doi oameni maturi, împliniţi profesional, dar cu trecut şi amintiri diferite.

Au murit la diferenţă de un an (Bebe în 2001, Rodica în 2002), Rodica în Bucureşti, la Spitalul Municipal, imobilizată la pat, iar Bebe în Germania, după ce i-au fost amputate ambele picioare. Suferea de arterită şi diabet sever.

Amândoi îşi manifestaseră dorinţa să fie incineraţi. Urna cu cenuşa Rodicăi a fost depusă la cimitrul Belu în mormântul familiei, iar cea a lui Bebe a fost adusă din Germania şi depusă la mormântul bunicului din Bocşa

Montana.

Bebe Gaşpar

Se zice că un destin neiertător ar fi urmărit familia Gaşpar. Bunicul Mihail a murit tânăr – la 49 de ani, fiul său Ionel s-a sinucis cu un foc de pistol într-un tren pentru că pierduse la cărţi o sumă importantă – bani ai Partidului Naţional Ţărănesc, iar o altă rudă s-a stins din viaţă în condiţii dramatice.

Despre castelul Bocşa sunt suspiciuni c-ar fi bântuit de fantome, motiv pentru care strănepoţii lui M. Gaşpar – Gloria şi Renato au părăsit castelul după revoluţie şi s-au stabilit definitiv în Germania.

În „Evenimentul zilei – Magazin" din 8 septembrie 2002, gazetarul George Coman înserează:

„Fotograful Dan Mercescu locuieşte vis-à-vis de castelul Gaşpar. Este absolvent al Facultăţii de Ştiinţe Economice din Timişoara. El este prieten cu Gloria şi Renato – strănepoţii scriitorului Mihail Gaşpar. Aşa a ajuns

să fie martor la câteva scene misterioase şi inexplicabile petrecute în castel, dar a auzit şi pe alţii povestind lucruri incredibile: «Într-o seară de vară am fost invitaţi în salonul mare al castelului. Erau de faţă fraţii Renato şi Gloria, fiii avocatului Bebe Gaşpar. Gând s-a făcut 12 noaptea, s-a deschis deodată, cu zgomot mare, uşa. Nu intrase nimeni… Am rămas încremeniţi. M-am ridicat cu teamă şi m-am dus s-o închid. După ce am ajuns pe scaun uşa s-a deschis din nou singură, deşi încuietoarea era perfectă. Toţi am tăcut şi ne simţeam ameţiţi. La un moment dat am avut senzaţia că cineva, o forţă invizibilă încerca să apese din nou pe clanţa uşii şi să o deschidă!»”.

În acelaşi articol, gazetarul George Coman consemnează mărturiile unui miliţian (prin anii v970 miliţia îşi avea sediul lângă castel), care în timpul nopţilor de gardă, a văzut pe zidurile şi ferestrele castelului lucruri înfricoşătoare.

George Coman îşi încheie astfel articolul:

„Numeroase mărturii converg spre aceleaşi întrebări. A cui prezenţă se face simţită în castelul de la Bocşa?… Drame petrecute cu veacuri în urmă trăiesc încă în aerul greu şi întunecat al acestor locuri”.

Acum – castelul părăsit de fii lui Bebe Gaşpar este o ruină –, iar localnicii temători îl ocolesc.

Revenind la Rodica, după ce s-a despărţit de Bebe, n-a ezitat niciun moment şi s-a angajat la fabrica de medicamente „Galenica”, fiind muncitoare necalificată. Deşi delicată şi gingaşă, parcă zămislită din porţelan şi sidef, n-a pregetat să lucreze cot la cot cu celelalte „colege”, şi-a însângerat degetele în capse şi cartoane (nopţile dormea cu mâinile bandajate), n-a refuzat nicio sarcină, a participat la toate activităţile obşteşti, s-a evidenţiat şi-n brigada artistică prestând ore suplimentare

pentru repetiţii şi serbări – şi nu s-a plâns niciodată. A. fost o colegă de muncă model; muncitoarele tinere îi făceau confidenţe de ordin sentimental, cele mai vârstnice îi dădeau sfaturi, iar ea acceptă cu demnitate situaţia.

În 1962, la finele unui an de muncă dură, a avut surpriză neplăcută să constate că aprobarea de reînmatriculare nu s-a mai respectat, în schimb i s-a dat acordul să dea examen de admitere la orice facultate.

S-a temut de Bucureşti şi s-a înscris la Iaşi, tot la facultatea de Drept, unde a dat examen de admitere şi a reuşit cu brio.

Din timpul studenţiei a avut amintiri frumoase, i-a plăcut oraşul Iaşi, şi-a îndrăgit colegii, a învăţat bine, s-a distrat, dar gândul şi sufletul ei erau la Bucureşti.

Aştepta cu mare nerăbdare vacanţele, mai ales că în acest timp se îndrăgosteşte, într-un ajun de Crăciun, de prietenul fratelui ei – actorul Cosma Braşoveanu.

Se cunoşteau de mult timp, dar până atunci relaţia era pur camaraderească. Cosma a mărturisit – după aceea –, că de fapt a fost îndrăgostit de Rodica de când a cunoscut-o, dar nu şi-a dezvăluit sentimentele de teama refuzului inevitabil, ea fiind angajată în relaţia cu Bebe Gaşpar.

De-acum cursele Iaşi-Bucureşti şi invers devin o permanenţă; ori Rodica venea în Bucureşti (chiar de pe o zi pe alta), ori Cosma pleca la Iaşi, ori de câte ori timpul îi permitea.

Amândurora li se părea că timpul se opreşte în loc cât nu sunt împreună, iar restul studenţiei este percepută ca o eternitate.

Şi dorul irezistibil pentru oraşul său natal, dar şi iubirea nemăsurată pentru Cosma au determinat-o pe Rodica să se transfere la Facultatea de Drept din

Bucureşti, chiar din primul an de studenţie. Aici s-a distins, în cei cinci ani de studii (1962 – 1967), în special la Dreptul Civil şi Limba Franceză la care a obţinut permanent note maxim, dar deopotrivă şi la Criminalistică şi Medicină Legală, discipline care aveau să-i anticipeze înclinaţia scriitoricească spre romanul poliţist şi de aventură.

În sfârşit vine anul fericit al absolvirii facultăţii – 1967 când obţine diploma de licenţă cu media 9, 25.

Imediat se înscrie în Colegiul de Avocaţi din Bucureşti, unde profesează timp de şapte ani.

Rodica era o prezenţă de neignorat în mozaicul social. Redau sub acest aspect relatările unchiului meu Ion Dumitrescu – următorul episod:

„Am\azut-o pentru prima dată pe Rodica Ojog Braşoveanu prin anul 1969 – 1970. Eu eram procuror de şedinţă la Tribunalul Regional Bucureşti, iar ea era avocată stagiară, ce făcea ucenicia pe lângă avocata Ana Ciobanu. A intrat în sala de Judecată şi a cerut amânarea unui dosar pentru că Ana Ciobanu, titulara dosarului, nu se putea prezenta fiind plecată în provincie. Rodica mi-a atras atenţia nu numai prin nume, dar mai ales prin eleganţa vestimentară şi frumuseţea fizică frapantă. Avea în plus o distincţie în mers şi un aer de intelectualitate, chiar şi neexprimat prin cuvinte”.

Când Rodica s-a înscris la Colegiul de Avocaţi a cerut să fie repartizată pentru a-şi face stagiatura pe lângă o femeie avocat, ştiind că soţul ei este foarte gelos şi dorind să-i menajeze eventualele suspiciuni.

În 28 august 1963 (nu întâmplător alesese momentul: era ziua de naştere a Rodicăi), Cosma Braşoveanu„Gătit la 4 ace” şi „doborât” de emoţie, a venit cu un buchet uriaş de flori – să ceară oficial mâna Rodicăi.

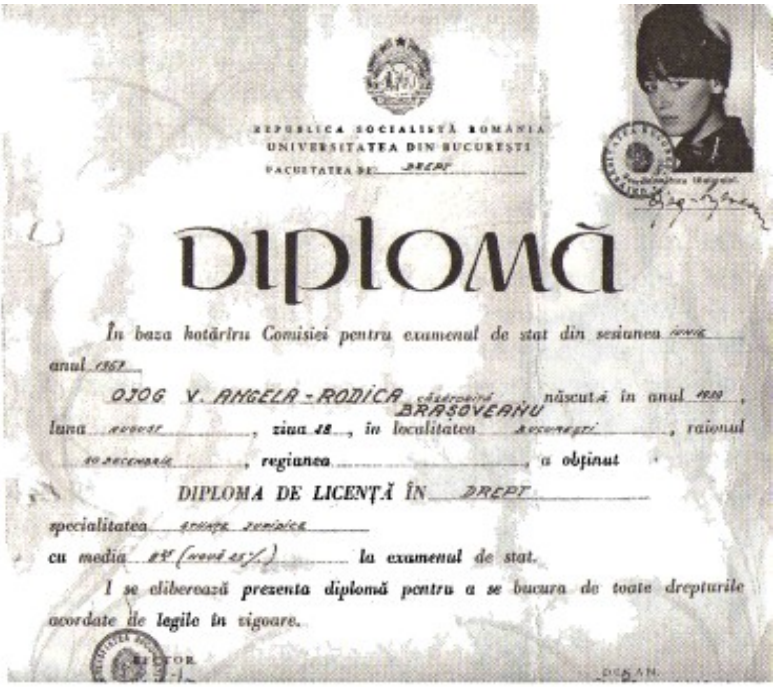

REPUBLICA SOCIALISTĂ ROMÂNIA
UNIVERSITATEA DIN BUCUREŞTI
FACULTATEA DE DREPT

DIPLOMĂ

În baza hotărîrii Comisiei pentru examenul de stat din sesiunea iunie anul 1962
OJOG V. ANGELA-RODICA căsătorită BRĂSOVEANU născută în anul 1939, luna august, ziua 18, în localitatea Bucureşti, raionul 30 Decembrie, regiunea ..., a obţinut

DIPLOMA DE LICENŢĂ ÎN DREPT

specialitatea drept romînesc
cu media 8,81 (opt 81/100) la examenul de stat.

I se eliberează prezenta diplomă pentru a se bucura de toate drepturile acordate de legile în vigoare.

RECTOR
DECAN

Părinţii şi fratele ei au rămas consternaţi. Ştiau de idilă lor, dar o catalogau ca un capriciu trecător al Rodicăi.

Părinţii s-au opus din răsputeri, considerând un mariaj total nepotrivit, iar fratele ei, deşi prieten cu Cosma, îl socotea „neserios şi golan”.

Cu toată această opoziţie înverşunată ei s-au căsătorit în 31 august 1963, iar cu timpul Cosma, „pus la zid” iniţial, s-a dovedit un soţ bun, afectuos şi

Cozma pe străzile din Praga devotat. DanPuiu (fratele Rodicăi) a recunoscut că s-a înşelat în privinţa lui, aşa că au rămas prieteni până la moartea lui Cosma.

Cosma Braşoveanu s-a născut în 1933, la Tighină, în

Basarabia. Era fiu de preot (al cincilea copil la părinţi).

La vârsta de 8 ani – împreună cu familia s-a refugiat la Bucureşti. Aici s-a înscris la Liceul „Matei Basarab”. În cadrul şcolii se organizau serbări unde Cosma a devenit o mică vedetă. La un astfel de spectacol a avut şansa să fie remarcat de actriţa Dina Cocea, care considerând că are aptitudini actoriceşti, l-a sfătuit să se pregătească pentru admitere la Institutul de Teatru, dar cu recomandarea expresă de a se debarasa de accentul moldovenesc. Ambiţios, a făcut eforturi mari în acest sens şi cu tenacitatea care-l caracteriza, a reuşit.

Paradoxal, mai târziu, tocmai handicapul accentului l-a ajutat să devină unul din cei mai populari actori în spectacolele de televiziune.

A fost admis la Institutul de Teatru la clasa profesorului Timică, unde a avut colegi de marcă printre care Florin Piersic, Ioana Bulcă, Leopoldina Bălănuţă, Liviu Crăciun.

Vorbea totdeauna cu mare bucurie şi nostalgie de anii minunaţi ai studenţiei.

La absolvirea institutului în 1957 este repartizat la Tteatrul Naţional din Piatra Neamţ, unde joacă timp de un an ca stagiar, după care este angajat la Teatrul Naţional din Bucureşti.

Cosma era o natură rebelă; nu avea tact, nici nu voia să se corecteze în acest sens, spunea totdeauna ce gândea fără menajamente, indiferent că era vorba de-un maşinist, pompier, coleg sau director. Astfel şi-a atras multe antipatii şi a ratat numeroase roluri.

La cea mai neînsemnată nedreptate – şi au fost destule –, ameninţa cu demisia şi chiar o făcea, motiv pentru care mulţi ani i s-a spus în teatru „Braşoveanu demisie”.

Şansa lui a fost că „minţi luminate” i-au ignorat micile sau marile lui răzvrătiri, nu îndeajuns motivate şi astfel a fost scutit de a-şi rata cariera, pentru care avea certe aptitudini.

Cosma avea humor, imaginaţie, era deştept şi întotdeauna avea replică inteligentă, dublată de ironie subtilă.

Era as în pozne şi calambururi.

O întâmplare a rămas antologică în teatru.

În al doilea an de actorie, Teatrul Naţional se afla în turneu la Timişoara cu piesa *Orologiul Kremlinului*, de Arbuzov. În rolul principal era talentatul actor Gheorghe Popovici-Poenaru (azi profesor de teatru în Canada), iar Cosma interpreta rolul ceasornicarului. Pe durata unui întreg act, Cosma – ceasornicarul – trebuia să fie convins în ciuda reticenţelor lui, să repare orologiul, simbol al Kremlinului.

Tocmai în ziua spectacolului, Cosma cunoaşte şi se îndrăgosteşte de o splendidă studentă din Timişoara. Îi dă întâlnire, aceasta acceptă, dar îi condiţionează ora de despărţire, 23, când trebuia să fie la cămin.

În dificultate – spectacolul dură mult Cosma *apelează la* înţelegerea colegilor rugându-i să „joace mai repede” şi eventual să suspende *pauză*. Gheorghe Popovici intră în panică că-şi va rata rolul şi refuză categoric.

În aceste condiţii, Cosma lasă impresia că s-a resemnat, restul actorilor, şi ei alarmaţi iniţial, se liniştesc, cortina se ridică, iar spectatorii nerăbdători aşteaptă începerea spectacolului.

Actul în care Lenin (Gheorghe Popovici) încearcă prin toate argumentele posibile să convingă îndărătnicul ceasornicar să repare orologiul, trebuia să dureze 50 de minute, însă Cosma – îndrăgostit şi nepăsător la inerentele

repercusinui, dă spectacolul peste cap.

După primele replici ale lui Lenin:

„Bine aţi venit! Vreţi să reparaţi orologiul?”, Cosma răspunde prompt: „Da, tovarăşi!”, şi în stupoarea generală a actorilor şi spectatorilor, o ia la goană din scenă şi din teatru.

Spectacolul a fost compromis, iar Gheorghe Popovici paralizat de indignare.

Bineînţeles că s-a declanşat un scandal de proporţii uriaşe la Bucureşti. S-a propus excluderea lui din teatru şi numai o minune (eu nu ştiu care fost aceea) l-a salvat.

Altă dată a plecat în turneu cu o trupă de actori (pe litoral), din care făcea parte şi prietenul său Florin Piersic. Fiind noapte şi obosiţi, majoritatea dintre ei au adormit în tren. La un moment dat Cosma îl zgâlţâie violent pe Piersic, care dormea profund şi când acesta, buimac, deschide ochii îi zice: „Florinele, măi Florine, ascultă, să ştii că «ăştia» vor să te trezească, dar tu dormi liniştit că nu-i las eu să te deranjeze”.

„Mulţumesc, Gosmuţă, mulţumesc”, şi dintr-odată s-a dezmeticit, şi-a dat seama că este ţinta unei farse şi bineînţeles că nu l-a lăsat pe Cosma nepedepsit.

În sfârşit, fiind după mulţi ani în America cu Rodica, a publicat, mereu pus pe şotii, într-un ziar special de largă circulaţie următoarea informaţie:

„Scriitoarea Rodica Ojog Braşoveanu a fost aleasă Miss Niagara, şi actorul Cosma Braşoveanu şi-a pierdut nevasta la ruletă”.

Printr-o nedorită întâmplare ziarul respectiv a căzut în mâna directorului Teatrului Naţional, actorul Radu Beligan, care, consternat, l-a chemat pe Cosma şi l-a ameninţat (a câta oară?) că-i desface contractul de muncă. Întâlnirea dintre cei doi a fost furtunoasă, iar explicaţiile

date de Cosma au fost ignorate. Totuşi, în urma investigaţiilor făcute de „armata” de informatori, Radu Beligan s-a edificat că a fost vorba doar de un nevinovat amuzament şi l-a iertat, dar în continuare a considerat că ceea ce a făcut nu este de demnitatea unui actor. Pe Cosma, verdictul nu l-a afectat şi a continuat să creeze comic de situaţii ori de câte ori avea ocazia.

Aşa a fost Cosma: derutant, imprevizibil, genial, dezarmant, uneori maliţios, iar alteori de o sensibilitate înduioşătoare.

Dacă n-ar fi fost actor, Cosma ar fi putut fi un bun

ıe Niagara Falls G

CMLXV FOUR PAGES PUBLISHED IN NIAGARA FALLS

RODICA OJOG BRASO

CHOSEN MISS NUDE N

ills – devil ily

Blondin & Manager

Tightrope Gorge

'he Niagara Falls G

ght MCMLXV FOUR PAGES PUBLISHED IN NIAGARA FALLS

COSMA BRASOVEA

LOSES WIFE IN POKER

e Hills –
redevil
amily

Blondin & Manager
Tightrope Gorge

Jean Francois Gravelet, or the Famous Blondin, the name by which he wished to be known did trick s on the high wire that you and I couldn't accomplish on a six-foot wide sidewalk.

In 1859 Blondin stunned thousands of onlookers as he gracefully

time he thought back to those hour long minutes he spent on the high wire.

Designer, schiţele lui fiind de un gust şi-o fantezie ieşite din comun. Broda frumos, confecţiona genţi, pantofi, rochii, accesorii (păstrez şi acum ghirlandă de trandafiri care a înnobilat una din toaletele Rodicăi), făcea bijuterii, mărţişoare, excelente unicate pentru soţia lui.

Nu pregeta să construiască chiar piese mici de mobilier.

Cosma a scris patru romane poliţiste intitulate: *Fugă*, *Un martor incomod*, *Omul fără umbră* şi *Fiară*. Ultimul îl începuse înainte de moartea lui fulgerătoare şi aşa a rămas mulţi ani de zile. Într-un târziu, Rodica l-a continuat, l-a „periat” şi, ironie, a fost publicat după moartea ei.

Cosma a jucat în filmele *Păcală*, *Parodie după Coana Chiriţa*, în numeroase spectacole pentru copii etc.

Şi-ar mai fi dorit să compună un cântec. Dacă ar fi reuşit sau nu, nimeni nu ştie, deoarece viaţa nu i-a mai dat răgazul să afle.

Pe Rodica o iubea nemăsurat de mult, o ocrotea, îi îndeplinea şi de multe ori chiar preîntâmpina dorinţele, capriciile, nimic nu era prea scump sau prea greu să-i facă o bucurie, un moft costisitor, dar asta nu l-a împiedicat s-o amenințe că dacă îl înşală, îi scoate ochii cu tocul de la pantofii de seară.

Referitor la gelozia lui, când observă că un bărbat o privea insistent recurgea la tot felul de tertipuri s-o scoată din raza lui vizuală, sau dacă erau la restaurant, sub diverse pretexte schimbau imediat locurile. Nu-i mai puţin adevărat că Rodica atrăgea ca un magnet privirile şi nu doar ale bărbaţilor. Soţul ei era nu numai gelos ci şi posesiv şi nu permitea nimănui să le tulbure intimitatea, când erau împreună.

A fost de senzaţie reacţia lui dintr-o seară petrecută la restaurantul „Cina”. Erau la o masă unde – din întâmplare – mai erau două scaune libere. La un moment dat a venit o pereche de tineri şi a cerut permisiunea să stea la masa lor. Cosma le-a explicat politicos că este cu soţia şi au de discutat probleme personale, dar tinerii nu au ţinut cont de refuz şi s-au aşezat. Fără să le adreseze un cuvânt de reproş, Cosma a rugat-o pe Rodica să se ridice, a luat masa pe sus, cu tot ce era pe ea (avea suficientă forţă) şi a mutat-o în spatele lor. A adus două scaune, s-au aşezat şi şi-au continuat imperturbabili, discuţia. Tinerii nepoftiţi, rămaşi ca doi caraghioşi pe scaune, fără masă, în mijlocul localului, au plecat imediat în hohotele de râs ale celorlalţi meseni şi chelneri.

Am aflat din lecturi de o întâmplare asemănătoare petrecută la restaurantul „Capsa” – în timpul celui de-al doilea război mondial. Pictorul Theodor Pallady, reputat antifascist, era singur la o masă când doi ofiţeri germani i-au cerut permisiunea să ocupe scaunele libere. Pallady i-a refuzat prompt zicând: „Ne pas possible monsieurs. Cvest mon espace vital!”. Era o referire aluzivă la doctrina fascistă (nevoia de spaţiu vital) la adăpostul căreia Hitler a incendiat Europa în anul 1940.

Cel mai adesea soţii Braşoveanu mergeau la Casa Scriitorilor (aveau aceeaşi masă), unde niciodată nu erau inoportunaţi de prezenţe străine. Era cunoscută *bizareria* lor, de a nu fi deranjaţi, şi respectată.

Am întrebat-o pe Rodica dacă nu se plictisesc seri întregi numai ei doi, înconjuraţi de atâta lume interesantă (mă refeream la Casa Scriitorilor în special) şi mi-a răspuns fără să ezite: „Nu, niciodată, mă tem chiar că n-o să ne ajungă o viaţă împreună – să ne spunem totul”. Comunicau perfect – vorbeau despre orice, probleme de viaţă, literatură, teatru, muzică, prietenie, despre cărţile Rodicăi, despre politică, planuri de viitor, călătorii şi modă.

Şi à-propos de modă, Rodica şi-ar fi dorit să trăiască în epoca de glorie şi opulenţă în România anilor 1900 – 1940 – „întâlnirea dintre Orient şi Occident, de un farmec fără egal”, la belle époque.

Adora rochiile romantice din muselină şi voaluri fluide, cu risipă de pasmanterii şi volane, jabouri bogate din dantelă Valenciennes, umbreluţe din grupură, pălării florentine cu pene şi panglici, pantofi delicaţi din satin.

În acord cu elegantele doamne, i-ar fi plăcut ca bărbaţii îmbrăcaţi în redingotă sau frac, cu melon şi monoclu, să fie la fel de curtenitori şi reverenţioşi cu acestea, cum erau cei din vremurile trecute.

Mama îmi relata că plimbându-se într-o zi de sărbătoare pe Calea Victoriei împreună cu Rodica – a înmărmurit sesizând marea de capete care o urmărea chiar după trecerea ei, parcă dirijate de-o telecomandă nevăzută.

Dacă Rodica nu şi-a dorit copii, nu şi-a dorit nici

Cosma, dar pe fetiţele din familie, respectiv pe mine şi pe frumoasa mea verişoară Oana-Adela Şamanschi, ne-a iubit.

Ştia să se joace cu noi, ne răsfăţa şi inventa tot felul de giumbuşlucuri de la travestiuri până la clownerii, la care noi râdeam în hohote. Când aveam 4 – 5 ani ne trata cu deferentă ca pe nişte domnişoare, ne săruta ceremonios mâna (chiar am o astfel de fotografie), vorbea în limbaj pretenţios, pe care nu-l înţelegeam dar intuiam că e „de bine". Îşi juca rolul atât de convingător încât noi, flatate, deveneam instantaneu „persoane importante".

Îmi iubeam unchiul, dar pe la vârsta de 5 – 6 ani am fost cucerită total şi definitiv de Rodica, pe care de multe ori am luat-o de model în viaţă.

Cam pe atunci am realizat ce mătuşă senzaţională am şi pe măsură ce treceau anii eram din ce în ce mai fascinată de personalitatea ei.

Foarte atentă şi extrem de sensibilă la sentimentele celor din jur, în ce-o priveşte, simţindu-mă subjugată de farmecul ei, s-a apropiat de sufletul meu de copil şi de atunci până la „plecarea" dintre noi, am avut o relaţie cu totul specială.

Pe la 14 ani mi-a zis: „Mădălina, tu la mine vei fuma prima ţigară şi tot mie, sunt sigură, îmi vei spune (înaintea părinţilor) când ai să te îndrăgosteşti, şi pe umărul meu vei plânge când vei fi dezamăgită, că şi asta face parte din regulile iubirii şi ale tinereţii".

Prima previziune nu s-a adeverit pentru că ţigara nu m-a tentat niciodată, dar într-adevăr ei mă destăinuiam – fără *rezerva* – în poveştile mele sentimentale.

Avea înţelegere pentru orice situaţie, chiar dacă nu totdeauna intra în vederile ei, şi-mi dădea sfaturi de bun simţ.

Era tolerantă cu mine deşi conştientiza că toleranţa poate fi şi un defect, mai ales atunci când poartă în sine vinovăţia slăbiciunii.

Era şi un bun psiholog, ştia pe ce pedală să apese când eram necăjită, îmi făcea daruri când eram bolnavă, mă iscodea cu delicateţe când deveneam ermetică, dar întotdeauna cu discreţie şi tact.

Îmi cunoştea slăbiciunile şi vulnerabilităţile.

Avea putere de discernământ şi era analitică.

Rar se lăsa păcălită şi dacă totuşi se întâmpla, nu-şi ierta credulitatea şi nici pe cei care au trădat-o. Dacă aceştia erau din familie, îi evită, lăsând loc doar de un distant „bună ziua”. Dacă însă erau cunoştinţe sau prieteni, rupea definitiv relaţia, oricât ar fi afectat-o pierderea lor.

Rodica era excentrică şi originală.

Abia vorbeam şi mi-a spus: „Mădălina, tu să mă strigi «Ţaţa» (aşa se spune la mătuşă în Moldova). Dacă-mi spui aşa, îţi dau o păpuşă frumoasă”.

Mi-a dat păpuşa făgăduită iar eu i-am zis „ţaţa” toată viaţa; nu odată – în societate fiind – se ridicau perechi de sprâncene contrariate la acest apelativ, iar ea se amuza copios.

Gând îmi scria o vedere, o scrisoare sau dedicaţie, se semna „Ţaţa”.

Mătuşa mea, pentru mine, a reprezentat etalon de eleganţă, frumuseţe, rafinament şi bun gust.

Sigur, anii neiertători şi-au pus amprenta asupra aspectului ei fizic, dar personalitatea puternică, originalitatea, spiritul creator şi inventiv şi-au păstrat prospeţimea până la sfârşitul vieţii.

A trecut mai mult de un an de când Rodica a plecat dintre noi. Este incredibil şi de neacceptat.

Rodica iubea viaţa cu forţă, ştia că nimeni alta să se bucure (chiar pentru un răsărit sau apus frumos de soare), era de un optimism debordant şi molipsitor, avea o siguranţă de sine ieşită din comun – dar asta nu înseamnă vă viaţa n-a încercat-o şi n-a suferit.

Gând a murit Cosma a fost devastată. Atunci a fost prima oară când am simţit-o pierdută, derutată. Repetă cu obstinaţie: „Nu e posibil, nu poate fi adewat”. Stătea ore în şir în fotoliu parcă aşteptându-l să intre pe uşă cu braţele încărcate de flori – cum făcea adesea.

Cu o seară înainte de moartea lui fuseseră împreună la Casa Scriitorilor, unde, de necrezut, au trecut în revistă momentele de bucurie trăite împreună. Renumitul caricaturist Matty, trecând pe lângă masa lor, i-a întrebat:

„Sunteţi şi eleganţi şi fericiţi. Sărbătoriţi ceva?”

„Viaţa, a fost răspunsul”.

Într-adevăr (mărturisea Rodica mai târziu), „a fost o seară plină de bucurie, de parcă toată lumea era a noastră”.

Nu era prima dată când trăiau astfel de seri, dar datorită circumstanţelor – aspectul capătă o altă dimensiune – te înduioşează şi te cutremură.

După înmormântarea lui Cosma, unchiul meu Ion Dumitrescu spunea:

„Am cunoscut-o personal pe Rodica la înmormântarea soţului său, când în calitate de cumnat al fratelui, DanPuiu, i-am prezentat condoleanţe. M-a şocat

că tot timpul slujbei de înmormântare a stat ca o stană fără să-i curgă o lacrimă, nici chiar în timp ce actorul Florin Piersic îşi rostea impresionantul necrolog printre sughiţuri de plâns. Nu ştiu în ce împrejurare Rodica mi-a explicat ulterior că mult timp nu a realizat că Costria a dispărut, moartea acestuia căzând imprevizibl ca un trăsnet”.

Cosma avea doar 46 de ani când a murit şi era la al cincilea infarct. Simptomele lui fuseseră diagnosticate eronat că răceli, viroze pulmonare, gripe şi nevralgii intercostale. Rodica păstra cu grijă reţetele date cu numai o săptămână înainte de infarctul fatal (de un medic prieten), ni le arăta mereu şi nu-şi explica cum se făcuseră asemenea erori inadmisibile.

Profund marcată de pierderea omului drag – Rodica a avut intenţia să acţioneze în judecată medicul superficial – dar din consideraţie pentru soţia acestuia, faţă de care nutrea sentimente de prietenie, a renunţat.

Rodica şi Cosma trăiseră împreună 17 ani fericiţi, se simţeau norocoşi că se au unul pe celălalt. El era neînchipuit de mândru că are o nevastă frumoasă, deşteptă şi talentată, iar Rodica era fericită alături de un soţ care o adora, deborda de fantezie şi spontaneitate şi mai ales: „mă face să râd şi nu mă plictisesc niciodată cu el” (nu ostenea ea să spună).

Aşa se explică faptul că, după Cosma, pentru ea n-a mai existat cu adevărat, alt bărbat, impunându-şi un lung intermezzo de singurătate.

Peste ani, reluând relaţiile sociale, a întâlnit bărbaţi care i-au făcut curte, a primit şi câteva cereri în căsătorie, printre care şi a poetului Eugen Jebeleanu, pe care, spre uimirea lui, l-a refuzat, considerându-l (în continuare) pe Cosma soţul ce nu putea fi înlocuit.

Rodica şi soţul ei au avut un mariaj ideal – gândeau şi

simţeau la fel.

Iubeau la fel de mult viaţa, „iubeau iubirea”, le plăcea să se distreze „fără ceas” (cum zicea Cosma), adorau localurile şi barurile, dansau neobosit, ascultau cu plăcere lăutarii, iar în zori şi-n seri târzii făceau plimbări nesfârşite.

Uneori în nopţi fierbinţi de vară, când arşiţa îi alungă din casă, se duceau în Cişmigiu şi după ce oboseau hoinărind prin parc, îşi umpleau termosele cu apă rece de la „Izvorul Eminescu” şi-apoi se întorceau fericiţi şi mereu îndrăgostiţi acasă.

Se bucurau din orice şi refuzau să se lase copleşiţi de tristeţe în situaţii mai puţin vesele. „La asta am să mă gândesc mâine”, îşi spunea Rodica asemeni celebrei eroine Scarlett a nu mai puţin celebrului roman *Pe aripile vântului* (carte de *căpătâi* a adolescenţei ei).

Cu nostalgie şi dor îmi amintesc când într-un ajun de Crăciun Rodica m-a rugat să vin la ea să împodobim împreună bradul.

I-am sugerat să punem beteală, podoabe şi globuri argintii; găseam eu că un astfel de aranjament – doar în argintiu şi verde – s-ar potrivi interiorului şi atmosferei din casă, desăvârşind nota festivă într-un mod rafinat.

„Nu, iubita mea, pomul de Crăciun trebuie să fie un delir de culori şi strălucire, să fie vesel aidoma unui TRIUMF, să exprime speranţă, să-ţi umple inima de bucurie”.

Rodica era totdeauna tonică şi molipsitor de fericită. Poate par subiectivă şi mă tem de-acest păcat, însă realmente era senzaţioantă; înaltă, zveltă, cu stil, linie şi ţinută impecabilă.

Aceasta era impresia imediată, dar te cucerea definitiv cu fraza cultivată şi bagajul enorm de cunoştinţe

rezultat în urma unui studiu riguros şi de durată.

Revenind la Cosma, am amintit că era înzestrat, printre multe altele, cu fantezie şi ingeniozitate, calităţi care au dat multă culoare vieţii lor în comun.

Îmi revin în minte clişee care mi-au încântat copilăria şi adolescenţa.

Sărbătorile organizate de Cosma la fiecare apariţie de carte a Rodicăi sau alte evenimente de familie – erau inegalabile datorită humorului şi inventivităţii lui.

Astfel, pentru a bine dispune musafirii încă de la sosire, Cosma îi întâmpina pe aceştia cu un lăutar angajat anume să le interpreteze cântecul specific zonei din care acesta provenea.

În această idee, la apelul soneriei se uita prin vizor şi dacă musafirul era oltean îi cânta *M-a făcut mama oltean*, dacă era moldovean îi cânta *Trandafir de la Moldova* şi tot aşa proceda cu cei care erau originari din alte regiuni.

Deşi copiii din familie – adică eu şi verişoara mea, Oana-Adela – nu participam la petreceri („acestea sunt sărbători pentru oameni mari” – ne răspundeau părinţii la miorlăiturile noastre de-a ne lua cu ei) – ascultam apoi cu respiraţia tăiată relatările lor din zilele următoare.

De obicei în aceste ocazii – invitaţii – rude şi prieteni, veneau în ţinută de seară pretenţioasă şi întotdeauna Rodica epata.

Dacă aş aminti numai prima petrecere de după cutremurul din ’77, ar fi de-ajuns.

Apartamentul părinţilor Rodicăi fusese avariat şi arata jalnic. Pentru a acoperi rănile lăsate de cutremur, Cosma a avut o idee genială pe care a materializat-o cu talent.

Mai mult de două săptămâni a colindat prin parcurile Bucureştiului – de unde a cules frunze, ramuri, iarbă, flori

şi cu acestea a tapetat – cu artă – toţi pereţii casei.

Eu eram în culmea fericirii. Mi se îngăduise că zilnic, după şcoală, să vin direct la bunici, unde împreună cu Rodica, înarmate cu un întreg arsenal de elemente decorative, îl ajutam (sau cel puţin aşa ne „mândream" noi) pe Cosma să-şi desăvârşească „opera".

Din poleială, dantelă, carton şi lemn lăcuit a fabricat faguri de miere, albine şi fluturi în zbor, pe care i-a fixat pe mobilă şi pereţi.

Din crengi a înălţat un copăcel şi pe ele a aşezat toate cărţile Rodicăi publicate până la acea dată, în vârf tronând vedeta serii, ultima apariţie. A meşterit chiar şi o băncuţă din lemn, încât, cu un pic de fantezie, te puteai închipui în parc, într-o seară mirifică de toamnă.

Bucuria era de nedescris. În acorduri de vals şi tango perechile de dansatori evoluau cu eleganţă înlănţuiţi de banderole din mătase colorată.

Scriitorul şi prietenul Ion Aramă a cântat la chitară, iar spre zori, Cosma, tatăl meu, verii Rodicăi, Loni Şamanschi şi Mişu Georgescu, au cântat romanţe şi cântece de altă dată.

Cu aceeaşi încântare îmi amintesc de o altă petrecere, într-un Ajun de Crăciun.

Scenariul se repetă – cu invitaţi în ţinută specială, organizare cu decor festiv. Sărbătoarea fiind de Crăciun, un brad uriaş gemea sub povara jucăriilor de pom şi a ghirlandelor de beteală care aruncau scânteieri colorate, adevărate cascade de lumini.

Pe masă în dreptul fiecărui tacâm era o carte de vizită cu numele musafirului, o caricatură a lui şi o epigramă inspirată care îl reprezenta.

Pe faţa de masă – o volbură de broderie şi dantelă – erau aruncate crenguţe de brad şi vase mici cu flori.

Imaginea era de poveste.

Rodica angajase o tânără nostimă cu şort, bonetă şi rochie atât de scrobite, că era de mirare cum se strecură printre meseni, cu atâta graţie.

Sigur, meniul a fost pretenţios ales, dar ceea ce a stârnit aplauze a fost momentul când la miezul nopţii s-au stins luminile, rămânând aprinse doar beculeţele din brad, iar Cosma, împreună cu fratele lui (Kolea), tatăl meu şi verii Rodicăi au început să cânte – după datină – colindele tradiţionale. Vocile lor (toţi aveau acest har) bine timbrate au impresionat şi molipsit.

Era o euforie generală.

Toată lumea cânta, toată lumea era fericită.

Ana Ojog (mama), Pusă Şamanschi, Rodica, Mimi Ojog (din stânga) Spate stânga – Cosma Braşoveanu, Victor Ojog (tatăl), Dan Puiu (fratele scriitoarei), Loni Şamanschi, Mişu Georgescu (veri)

Cosma nu rata şi nu concepea eveniment important în familie nesărbătorit, iar fiecare nouă petrecere o eclipsă pe cea anterioară.

În mod special pentru aniversările soţiei lui se întrecea pe sine.

Într-o astfel de împrejurare, Cosma a ţinut cu tot dinadisul să-i confecţioneze el însuşi rochia, ofertă acceptată de Rodica cu condiţia să respecte întocmai modelul dorit de ea.

La probă a constatat iniţial cu stupoare, apoi cu bucurie, că modelul este total diferit de cel ales de ea, dar fiind mult mai spectaculos, şi-a iertat pentru nesupunere, îndrăzneţul croitor.

În final ţinuta a ieşit „o capodoperă demnă de cele mai somptuoase recepţii” (aprecierea aparţinea unui celebru designer a Casei de Modă de atunci).

Nu insist asupra meniului care era special dar obişnuit în casele mari, mă opresc însă asupra accesoriilor pentru deşert la care Cosma şi Rodica au trudit zile întregi cu migală şi bucurie.

Din poleială, scobitori, hârtie colorată, danteluţe, paiete şi strasuri au confecţionat câte 30 de umbreluţe şi steguleţe – adevărate bijuterii pentru cupele de îngheţată şi tort.

Pe masă, au aruncat la întâmplare steluţe argintii care la stingerea becurilor – scăpărau ca nişte licurici.

La miezul nopţii – în lumină tremurândă a lumânărilor din sfeşnice – toată lumea s-a ridicat şi-n clinchetul paharelor de şampanie, s-a cântat tradiţionalul *Mulţi ani trăiască*!

În această atmosferă a intrat Rodica ţinând pe braţe tortul aniversar, acoperit cu bulgări de frişca, floricele naturale şi coajă de portocală în flăcări.

Era ameţitor de frumoasă, îmbrăcată în rochie lungă din catifea pan, cu randes-vous şi decolte îndrăzneţ, ciorapi strălucitori, pantofi din antilopă cu tocuri de „cristal” foarte înalte şi în păr cu stropi răzleţi de spray sclipitor. Toată ţinuta era în argintiu şi negru.

Elegantele de astăzi ar considera-o toaletă de seară obişnuită, atunci însă, rafinamentul vestimentaţiei ei făcea senzaţie.

Petrecerea s-a desfăşurat într-o bucurie delirantă.

Peste ani, măcinată de doruri şi nostalgii, în zile triste de sărbătoare, Rodica evoca amintiri de altă dată şi cu lacrimă ascunsă şi zâmbet uitat retrăia bucurii apuse. După dispariţia lui Cosma veselia din casă a intrat pentru multă vreme într-un con de umbră.

Timid – după ani trişti, au mai fost unele tentative de sărbătoriri dar nimic n-a egalat fastul şi ineditul celor de pe vremea lui.

Abia prin ’92—93 când rănile suferite de Rodica prin pierderea lui Cosma şi-a bunicului se cicatrizaseră, mama mea i-a sugerat să organizeze împreună o petrecere „ca altă dată” – de ziua tatălui meu.

În dorinţa de a-i face o surpriză sărbătoritului cu o idee originală, au adus lăutarii de elită de la restaurantul „Ambasador” (dacă nu mă înşel, conduşi de maestrul Puică), care au cântat dumnezeieşte. Spun dumnezeieşte întrucât eu şi verişoara mea Oana nu *agream* în mod deosebit „genul” dar spre revelaţia noastră aceşti vrăjitori ai cântecului ne-au fermecat pur şi simplu.

Rodica, Loni Şamanschi (văr) şi fratele Dan Puiu

Invitaţii de data aceasta au fost în număr restrâns, dar foarte apropiaţi; prieteni de suflet ai părinţilor mei (asimilaţi în parte şi de Rodica) şi familia vărului Şamanschi.

Îmi face plăcere să le amintesc numele pentru că îi cunosc de când eram copil şi-mi sunt foarte dragi. Au fost familia Mioara şi Puiu Pordea, familia Mării şi Tăvi

Miercureanu, Tibi Urecheatu cu prietena lui Mihaela şi familia Marilena şi Marius Silvestru.

La Mercureeni (cum le spuneam noi), amfitrioni de excepţie, unde de asemeni se dau petreceri de înaltă ţinută a fost invitată şi Rodica şi s-a simţit excelent întrucât gazdele, musafirii, pregătirile şi atmosfera au depăşit toate aşteptările.

Tatăl meu a fost impresionat şi recunoscător de sărbătoarea organizată de „fete” pentru ziua lui şi la primul salariu le-a copleşit cu daruri şi flori.

Oare a ştiut cât de mult îl iubeam?

Despre tata, Loni Şamanschi spunea adesea: „Puiu a fost omul căruia nimeni nu-i putea reproşa nimic. Avea suflet bun, era conciliant şi un prieten devotat – iar mătuşa mea Ileana Dumitrescu (sora mamei), mi-a mărturisit în repetate rânduri, că îl socotea unul din fraţii ei, că l-a iubit şi preţuit pentru cultură pe care o avea cât şi pentru calităţile absolut deosebite, iar rana lăsată în suflet prin dispariţia lui nimeni şi nimic n-o va şterge.

Gând a murit tata n-am avut destul curaj să-i spunem – temându-ne de impactul dur ce l-ar avea asupra ei, şi a aflat nici nu ştiu de la cine – numai cu două ore înainte de înmormântare.

Mătuşa mea Ileana a avut ca de altfel şi soţul ei Ion Dumitrescu o legătură apropiată şi cu Rodica pe care o simpatizau şi preţuiau.

Inspiraţi de ideea albumului lui Bogdan Piteşti – unchii mei l-au imitat şi au înfiinţat în bilioteca lor un jurnal asemănător în care prietenii şi cunoscuţii – oameni de cultură care i-au vizitat, au aşternut pe câte o pagină din gândurile, amintirile şi simţămintele lor. Unchiul meu, în special, e tare mândru de acest jurnal.

În una din vizitele făcute lor de Rodica – aceasta a

scris o filă întreagă de Album, pe care cu adâncă emoţie am recitit-o recent. Redau aici doar prima parte:

„Ilenei şi lui Ion Dumitrescu pe care îi iubesc: *Le livre de la vie, c'est le livre supreme qu'ont ne peut ni ouvrir ni fermer a son-choix On voudrait revenir à la page on Von aime Mais la page cm Vont meurt est deja saus nos doigts*, aprilie 1985…"

Cu această ocazie şi nu numai – unchii mei Ileana şi Ion au descoperit în Rodica omul împătimit de cultură şi ca întotdeauna vizita ei a fost un regal atât pentru musafiri cât şi pentru gazde.

În 28 august 2000 a fost ultima dată când Rodica şi-a sărbătorit ziua de naştere.

A invitat la Cazino Bucur doar familia şi câţiva oameni dragi, printre care şi redactorul acestei cărţi Florentina Chivu.

Dorind *neapărat* să fie o petrecere fără cusur, n-a lăsat nimic la voia întâmplării, ocupându-se cu atenţie de toate detaliile.

A rezervat locuri din timp, s-a orientat către un meniu original ţinând cont de preferinţele musafirilor, a comandat băuturi fine şi s-a asigurat că va fi orchestră.

Invitaţii, foarte eleganţi, i-au dăruit splendide buchete de flori şi cadouri, lăutarii – avizaţi –, au cântat discret şlagăre de altă dată şi, aparent, toată lumea se distra, toată lumea era veselă şi totuşi… un observator fin ar fi băgat de seamă că ceva „părea forţat", ca ceva care îţi scapă; între hohote de râs parcă răzbătea un suspin.

Fana şi seara caldă de August te înfiora cu o dezmierdare tristă. Să fi fost oare un semnal de RĂMAS BUN? Unde sunt farmecul, „nebunia" şi fericirea petrecerilor de odinioară?

Pe lângă bucuria de viaţă, pe lângă cultură şi

inteligenţă, Rodica avea tot felul de bizarerii, printre care şi credinţa nestrămutată că a mai „TRAVERSAT” o existenţă la începutul anilor 1900. I se întâmpla ca hoinărind pe străzile din cartierele ei preferate Dacia-Cotroceni-şos. Kiseleff, să se oprească tulburată în faţa unei case şi s-o privească cu emoţie şi chiar cu duioşie.

Fără să-şi propună, se surprindea revenind şi-n alte daţi; acelaşi şoc, aceeaşi fascinaţie.

Nu-şi explica ce se întâmplă, mai ales că n-a avut nicio clipă senzaţia unor regăsiri într-o existenţă anterioară.

Totuşi spre vârsta de 50 de ani, căutând prin anticariate material documentar pentru cărţile ei – din epoca preferată, „La belleépoque”, se simte irezistibil atrasă de o fotografie. Aceasta reprezenta o femeie la circa 30 de ani, ai cărei ochi – de o expresivitate neobişnuită – reţin atenţia Rodicăi şi în acelaşi timp imaginea acesteia o nelinişteşte. Pe verso era scris „Rodica, sunt fericită!” – 1928. Stupoare: caligrafia ei.

Oricât de ciudat i se părea (şi de fapt era), Rodica s-a recunoscut ca fiind ea cu o toaletă şi o pieptănătură care nu-i aparţineau. Am văzut fotografia, dar eu n-am sesizat asemănarea, poate prea subtilă pentru mine.

Conştientă de absurdul situaţiei, încearcă să se detaşeze de sentimentul cotropitor care o stăpâneşte – însă este peste puterile ei.

Toate gândurile gravitează în jurul „misterului” şi vreme de câteva luni este incapabilă să mai scrie un rând la cartea pe care o avea în lucru.

Raţională, nu riscă să se destăinuie cuiva; o va face mult mai târziu, peste ani, aparent amuzându-se dar cei care o cunoşteam am ştiut că în subconştientul ei credea că acea „Rodică – 1928” există şi că nimic nu era

întâmplător.

De-atunci se rătăcea adesea în trecutul ei – fie real, fie imaginar, dar se redresa imediat: „nu trebuie să las trecutul să-mi guverneze viaţa”.

Rodica mărturisea că este plină de închipuiri şi ciudăţenii; avea – de exemplu – mânia bijuteriilor; cele de familie care-i mai rămăseseră după masivele vânzări şi care-i plăceau, le-a reţinut. În schimb nu rezista la ispita noutăţilor, a modei. Când nu avea suficienţi bani, cumpăra chiar gablonţuri – dar scumpe şi de bun gust. În câţiva ani se plictisea de ele, le dăruia – fie că erau valoroase sau nu, cumpăra altele, şi în scurt timp operaţiunea se repeta.

Îi era frică de hoţi şi cochetă cu ideea să-şi cumpere un revolver. Slavă Domnului că n-a pus-o în practică.

După ce a început să scrie roman poliţist, s-a identificat până într-atât cu opera ei, încât se temea de oameni necunoscuţi care o abordau întâmplător sau pentru autografe şi de asemenea de zgomote nocturne, motiv pentru care dormea cu lumina aprinsă şi televizorul deschis până în zori.

Rodica avea credinţa nezdruncinată în soartă. La ea hazardul echivala cu fatalitatea, iar fatalitatea egal destin. Se lăuda însă cu un fatalism militant. În faţa unui obstacol, lupta, ca să aibă conştiinţa împăcată, dar considera că rezultatul este predestinat.

Fiind puternic influenţată de filosofia despre viaţă a lui Paulo Goelho, îl cita adesea: „Norocul, soarta sunt hotărâte de la naştere”.

Era şi superstiţioasă. De pildă a refuzat categoric ultima internare în spital (promisese cu o zi înainte că o va face), pentru simplul motiv că era marţi 13 (august 2002).

Rodica se autodefinea „un amestec de copil şi femeie în vârstă. Puştisme, atitudini de copil şi raţionamente

mature”.

Era şi foarte orgolioasă. În sprijinul acestei afirmaţii relatez o întâmplare petrecută cu mulţi ani în urmă în Sala de Festivităţi (sala de Marmură – cred) a Cercului Militar Bucureşti.

Fiind invitată la un cocktail la care participa elita oamenilor de cultură din lumea scriitorilor, a teatrului şi filmului, a remarcat chiar de la intrarea în sală că printre aceştia se afla şi cunoscutul actor şi regizor de talie europeană, Sergiu Nicolaescu.

Întrucât Rodica era o veche admiratoare a modului ingenios şi profesionist în care îşi regiza filmele şi cum până atunci nu avusese ocazia să-l întâlnească, a decis pe loc să speculeze această oportunitate şi să-i propună un scenariu de film.

Când li s-au încrucişat privirile, din păcate pentru ea, acesta n-a schiţat nicio intenţie de salut, ba chiar i s-a părut că a privit-o fugar şi cu indiferenţă („ca prin sticlă”), şi-atunci a renunţat.

Aşa era Rodica, excesiv de mândră, preferând să piardă decât să-şi plece fruntea.

Îşi recunoştea şi defectele. Era boemă prin definiţie, nu era ordonată, era foarte cheltuitoare, „banii sunt inventaţi să-i dai în schimbul bucuriilor ce ţi le pot procura, nu să stea în sq/e-urile băncilor” (era incapabilă să facă economii).

Era excentrică în comportament, în gândire, în îmbrăcăminte.

De exemplu, din cauza fumatului în exces, avea de tânără vocea foarte groasă. Nu făcea niciun efort s-o catifeleze, s-o îndulcească. Dimpotrivă, o amuza efectul produs de contrastul dintre aspectul ei fragil-delicat şi vocea guturală, compromisă de ţigări.

Gând avea 16 – 17 ani a uluit Calea Victoriei plimbându-se nonşalant îmbrăcată într-o rochie format „butoi”, modă care abia se lansase la Paris.

Deşi lumea – siderată – se întorcea după ea – făcând chiar comentarii cu voce tare – nu din cele mai favorabile, Rodica trecea mândră, fericită să şocheze. Bucuria i-a fost scurtă, pentru că sectoristul de stradă, recunoscând-o, a somat-o politicos să-l urmeze acasă la părinţi sau – la refuzul ei – la Miliţie.

De altfel, la cununia mea a venit îmbrăcată retro şi cu o pălărie împodobită cu pene – ceea ce a atras atenţia întregii asistenţe. „Aprecierile” pe temă au fost suculente (în şoaptă, bineînţeles), dar cui îi păsa?

Tot cu această ocazie mi-a făcut un cadou neobişnuit.

La sfârşitul ceremoniei de căsătorie, în momentul felicitărilor, un cor de bărbaţi a cutremurat pur şi simplu sala intonând tradiţionalul „Mulţi ani trăiască!”. Vocile lor ample de başi şi baritoni a surprins plăcut şi impresionat.

Rodica îi angajase cerându-le să cânte „în forţă”, şi au făcu ţ-o cu mult zel.

Mătuşa mea era o originală nedezminţită. A considerat în ce-o priveşte că s-a născut prea târziu, şi-a ratat epocă. Şi-ar fi dorit să trăiască viaţa de cabarete, baruri, curse şi pariuri, să strălucească alături de elegantele Bucureştiului.

Din garderoba ei n-au lipsit niciodată – pe lângă toaletele extravagante – 3 piese definitorii pentru o vestimentaţie completă şi cu pretenţii: ţinuta de seară

Rodica, înainte de plecare la cununia mea cu accesorii, bijuteriile şi costumul de baie. Se înţelege, totul după ultimul „cuvânt” al modei.

Cosma îi respecta cu sfinţenie toate aceste dorinţi costisitoare, îi dădea chiar idei şi spunea adesea – şi sigur nu gratuit – că dacă n-ar fi avut destui bani pentru garderoba ei, ar fi fost în stare să lucreze în mină, să se angajeze muncitor la strung – orice –, numai s-o vadă fericită.

În revanşă, şi Rodica îl iubea foarte mult, îl admira ca actor, îl aprecia că om, îl seconda în cele mai năstruşnice idei, îi făcea cadouri scumpe, îl apăra cu înverşunare când

era atacat (nu mă refer la propriu) şi îi tolera cu eleganţă crizele de gelozie nejustificate şi incomode.

Rodica era ataşată de familie, iar pentru părinţi era dispusă la sacrificii incredibile. Polariza toate însuşirile unei fiice desăvârşite.

După anii 1970, când datorită succesului de autor veniturile i-au permis, îşi răsfăţa părinţii cu daruri, bani, le oferea vacanţe costisitoare la mare, bilete de tratament la băi.

Mi-aduc aminte că venind cu Cosma pentru câteva zile pe litoral, în timp ce eram acolo cu părinţii şi bunicii, ne-au invitat pe toţi la cel mai elegant restaurant din Mamaia, lăsându-ne latitudinea să comandăm ce dorim. Observând că din bun-simţ alegerea era modestă, au comandat ei ce-au considerat că este mai bun şi rafinat, fără să ţină cont de preţuri.

Ne-am distrat excelent. Cosma ne-a oferit un regal de bancuri bune şi snoave, cei mari au dansat, iar la plecare eu şi bunica am primit câte un pachet din tot sortimentul de prăjituri din local. Apoi ne-am plimbat pe malul mării, s-au recitat poezii, bărbaţii ne-au cântat şlagăre din perioada interbelică – *Mână birjar*, *Să-mi cânţi*, *cobzar*, *La căsuţa albă*, *Trubadurul*, *Îţi mai aduci aminte*, *doamnă*? Şi altele că gen.

Cosma avea ureche muzicală şi interpreta frumos, Rodica în schimb deşi nu era o muzicală, iubea tot ce ţine de aceasta, mai puţin cea simfonică, formaţiile şi corurile. Îi plăcea în mod deosebit să asculte cântece interpretate de actorii Dumitru Rucăreanu, Florin Piersic, Alexandru Arşinel şi Ion Dichiseanu, iar dintre cântăreţi, „rămăsese” la Ileana Sărăroiu, Ioana Radu, Gică Petrescu etc. Sigur asculta cu plăcere Pavarotti, Julio Iglesias, Tom Jones, Bobi Sollo, Joe Dassin, Nana Mouscouri şi, nu în ultimul rând,

şansonete franţuzeşti.

Peste ani, apărând noi stele şi steluţe pe palierul muzical românesc, Rodica aprecia în mod deosebit câţiva dintre ei: „Elena Cârstea – pe lângă o frumuseţe aparte, are reale aptitudini muzicale şi eleganţă în ţinută, iar Gabriel Cotabiţă şi Dan Bitman, „GREII” genului Pop, sunt înzestraţi deopotrivă şi cu mult farmec”. Îi plăcea totodată exuberanţa explozivă şi patima lui Pepe în interpretarea pieselor latino, iar despre „MARELE – JUNIOR” Ştefan Bănică regreta că tatăl lui, pentru care Rodica nutrise sentimente frumoase de amiciţie, n-a avut şansa, pe care din fericire a avut-o Florin Piersic, de a-şi vedea „feciorul” înălţat pe culmile gloriei.

Despre preferinţele muzicale ale Rodicăi am aflat în seara aceea deoarece plimbarea pe malul mării s-a prelungit neaşteptat de mult, transformându-se într-o superbă noapte muzicală şi de poezie. Pentru mine erau clipe unice.

A fost atât de frumos şi ne era atât de bine, încât n-am realizat când au mijit zorile şi spre şansa noastră am fost martorii miracolului unui magnific răsărit de soare. Eram ca în transă.

Atunci a fost ultima oară când Rodica a mai trăit o frântură de vacanţă împreună cu toată familia.

Eram fericiţi, nepermis de fericiţi să nu „plătim” pentru aceasta.

Scurt timp după aceea s-a stins din viaţă tatăl ei (bunicul meu), lăsând în urmă lacrimi şi durere.

Deşi eu eram copil, am trăit cu toată intensitatea drama. Nu puteam să admit că „a plecat” pentru totdeauna MARELE meu prieten.

Am amintit că în timpul cutremurului din v77 apartamentul bunicilor a fost avariat; timp de două luni cât

a durat prima parte a remontului (s-a zugrăvit mult mai târziu), ei au locuit la părinţii mei.

Pentru mine aceste 60 de zile au fost 60 de bucurii. Veneam de la şcoală într-un suflet, mâncam pe fugă şi împreună cu bunicul ne distrăm de minune, încingeam partide de cărţi, domino, îmi spunea poveşti caraghioase inventate pe loc, şi mai ales născoceam tot felul de farse a căror ţinte erau de predilecţie bunica şi nu erau iertaţi nici părinţii mei. Hohotele noastre de râs răzbăteau până târziu în noapte; cui îi păsa de ceas şi de lecţiile mele? Era o nebunie frumoasă şi-aş fi dorit să nu se sfârşească niciodată.

Bunicul era un admirabil tovarăş de joacă şi „apărătorul" meu declarat. În prezenţa lui, chiar când făceam năzbâtii, nimeni nu cuteza nici măcar să se uite urât la mine, iar de ameninţări şi bătaie nici nu putea fi vorba.

Ca orice copil, speculam situaţia privilegiată în care mă aflam sub aripa lui ocrotitoare şi mai „scăpăm căluţii" (cum spunea tatăl meu), şi-atunci, ca măsură

Familia Ojog – Victor şi Ana (părinţii) Rodica şi Dan Puiu (fratele)

Drastică, bunicul mă „certa” cu vorbă dulce şi alint, iar eu, „pierdută” în ochii lui, deveneam instantaneu fetiţă cuminte.

Copiii de astăzi la 9 – 10 ani, considerabil mai precoce decât erau cei din generaţia mea, ar eticheta probabil jocurile mele cu bunicul prea copilăreşti raportate la vârstă, dar eu mă bucur şi astăzi că am avut norocul să fiu atât de naiv fericită atunci.

În familie a rămas de pomină postura penibilă în care l-am pus pe bunicul în faţa unui client. Aveam totuşi scuza vârstei de numai 4 ani. Fiind în vizită la bunici şi jucându-ne ca de obicei, i-am împletit multe codiţe în părul alb ca zăpada şi la capete le-am fixat fundele mele roşii, după

care, obosiţi, am adormit amândoi.

La un moment dat a sunat la uşă un client care-şi anunţase de altfel din timp vizita; avea săracul un mare necaz cu un escroc.

Trezit brusc din somn şi încă buimac, uitând că în păr are codiţe şi pampoane, bunicul a deschis şi şi-a invitat politicos musafirul în birou.

Probabil bietul om a fost şocat de apariţia insolită a avocatului său, dar s-a jenat să facă vreo remarcă.

Tocmai când acesta se pregătea să plece a intrat pe uşă bunica (fusese plecată în oraş) şi a înmărmurit.

Se-nţelege ce sentimente drăgăstoase o încercau în acel moment faţă de mine.

Şi totuşi, deşi nu era atât de conciliantă ca bunicul şi nici atât de generoasă în dezmierdări, bunica nu s-a supărat şi nu m-a certat niciodată.

Familia Ojog în general era discretă şi-şi camufla cu

eleganţă gândurile şi simţămintele.

După dispariţia soţului ei, bunica, de obicei un om tare şi cu personalitate puternică, s-a prăbuşit fizic şi sufleteşte.

Fără el se simţea sfârşită şi în nesiguranţă.

Era de înţeles, trăiseră împreună 44 de ani în iubire şi armonie.

Rodica i-a fost alături; neglijându-şi munca ei de carte a stat în permanenţă cu ea, grijulie şi atentă, a alintat-o ca pe un copil, i-a dat curaj şi în cele din urmă cu perseverenţă şi dragoste, a pus-o pe picioare. De atunci timp de peste 20 de ani, până la moartea ei, i-a oferit cele mai bune condiţii pentru o viaţă decentă şi liniştită, numai că bunica fiind o natură dificilă, era destul de incomod să-i intri în voie. Devenise îngrijorător de susceptibilă şi fără motivaţie, făcea crize de personalitate după care rămânea zile de-a rândul pustiită şi absentă.

În sfârşit, cu înţelegerea şi răbdarea celor apropiaţi bunica s-a restabilit şi totul a decurs normal până

Ana şi Rodica Ojog în 1996, când a murit tatăl meu. Rodica a primit dublă lovitură; şi-a pierdut fratele iubit (avea 61 de ani) şi s-a înspăimântat la ideea cumplitei suferinţe provocate bunicii de această cutremurătoare veste.

De-atunci a început „Golgota" Rodicăi.

Din dorinţa obsedantă de-a o menaja, a luat decizia disperată dar şi absurdă de a-i tăinui moartea fiului ei.

Nu i-a fost uşor să ia această hotărâre. Era conştientă de responsabilitatea covârşitoare ce şi-o asuma şi sfâşiată de îndoieli şi remuşcări a îngenuncheat smerită în faţa icoanei, rugându-se cu umilinţă şi cerând lui Dumnezeu s-o ierte dacă săvârşeşte un păcat. A fost şi la

un preot care, impresionat de spovedania ei, i-a dat dezlegare.

Iniţial Sonia (verişoara ei) şi mama au considerat necreştineşte ca bunica să fie împiedicată de a-şi lua ultimul rămas bun de la fiul ei, dar au respectat dorinţa Rodicăi, care improvizase deja un scenariu.

I-a spus bunicii că tatălui meu i s-a ivit oportunitatea unei slujbe excelente în străinătate, prin intervenţia bunilor lui prieteni Micky şi Hélène, care-i trimiseseră şi biletul de avion şi astfel a trebuit să plece imediat, de pe o zi pe alta, să nu piardă postul. „Povestea" a părut verosimilă bunicii deoarece îl cunoştea pe Micky şi ştia că acesta este oricând dispus şi chiar dornic să facă un serviciu prietenului lui din România.

Cum nici eu nici mama n-am fi fost capabile să disimulăm durerea (cauzată de pierderea tatălui meu), în faţa bunicii, Rodica ne-a rugat să-i spunem prin telefon că şi noi trebuie să plecăm urgent din ţară. Explicaţiile, fragile de altfel, au derutat-o pe bunica, dar, ca de obicei, s-a lăsat convinsă: „am copii buni, dar tare trăsniţi", s-a resemnat ea pentru moment.

Timp de 3 ani cât bunica a supravieţuit tatălui meu, Rodica a trăit cu spaimă că aceasta va afla cruntul adevăr. Era veşnic în gardă. Tresărea la fiecare tril al telefonului sau soneriei, stătea nemişcată la discuţiile dintre bunica şi alte persoane, cenzura atent corespondenţa şi n-o lăsa singură în casă.

Pe măsură ce trecea timpul, bunica devenea bănuitoare, neexplicându-şi cum niciunul dintre noi, plecaţi suspect de repede din ţară, nu scriam şi nu dădeam telefon, măcar în ocazii speciale, Crăciun, Paşti, Anul Nou etc.

Probabil instinctul de mamă o avertiza că dincolo de

asigurările primite, ceva nu este în ordine şi-o asedia pe Rodica cu întrebări incomode, o chinuia cu neliniştile ei, cu dorul sfâşietor pentru copiii plecaţi.

La un moment dat Rodicăi i-a venit ideea salvatoare să imite nu numai scrisul tatălui meu ci şi stilul şi limbajul acestuia (ceea ce i-a reuşit de minune) şi să compună scrisori liniştitoare şi optimiste ca din partea lui. Le punea apoi în plicuri atent pregătite cu timbre din străinătate, pe care aplica o ştampilă uşor deviată.

Trucul a dat rezultate numai în parte, fiindcă bunica în continuare aştepta telefon de la băiatul ei. Permanent preocupată să-i înlăture suspiciunile a

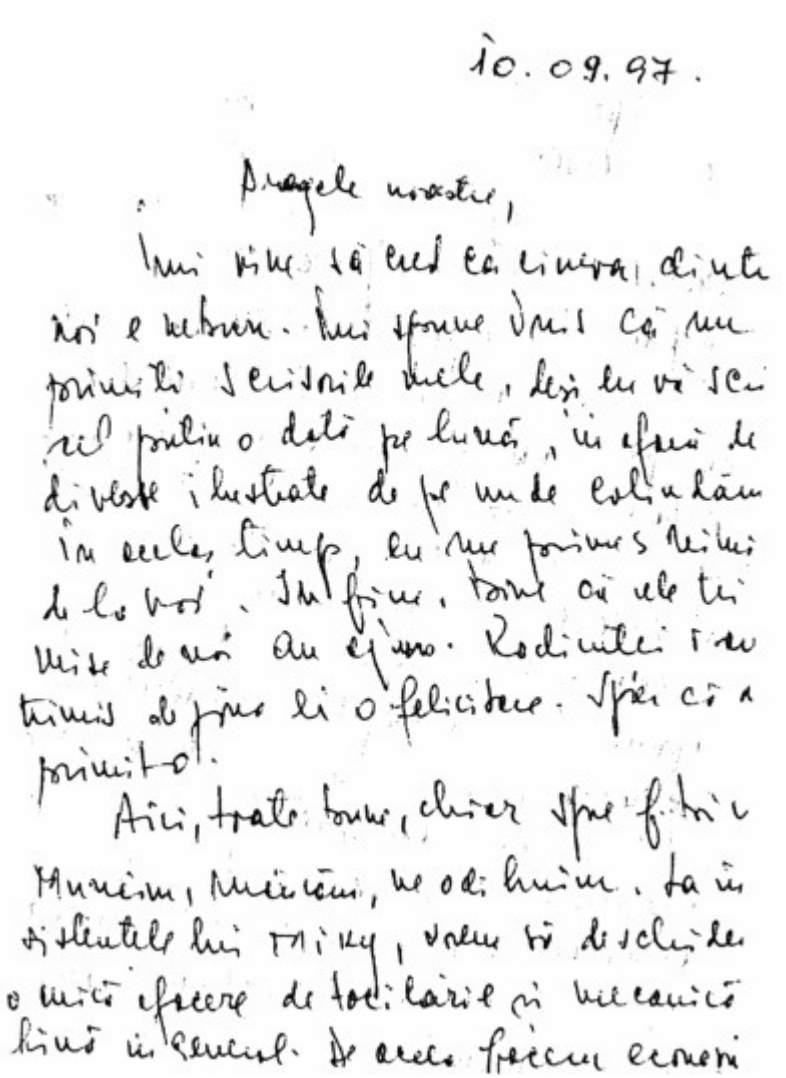

10.09.97.

Dragele noastre,

Imi pare tare rau ca nu va pot ajuta
mai mult. Imi pare bine ca nu
pomenitii scrisorile mele, desi nu va scriu
cel putin o data pe luna, in care
diverse ilustrate de pe unde colindam
in acelasi timp, nu mai pomenesc
de bani. In fine, toate cele trei
luni de zile au trecut. Rodicutei i-au
trimis de pe la o felicitare. Sper ca a
primit-o.

Aici, toate bune, cheltuim pe fata
Mancam, bem, ne odihnim. La
sfatul lui Mihai, vrem sa deschidem
o mica afacere de tocilarie si mecanica
fina in general. De acea facem economii

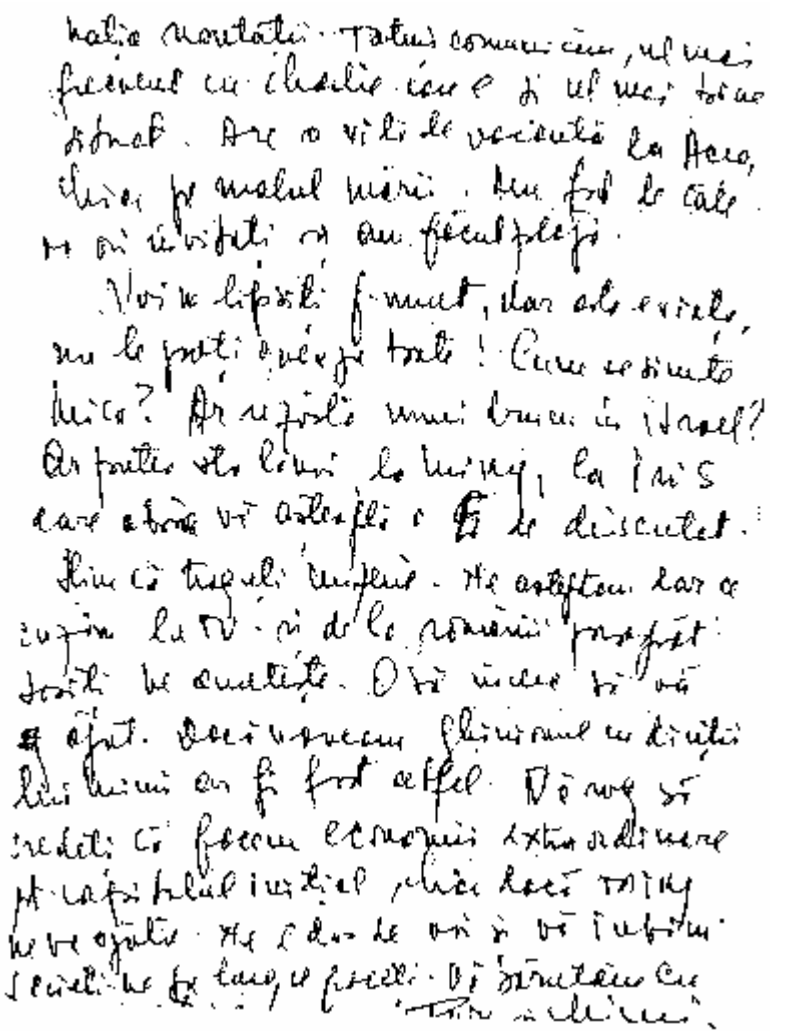

Recurs la un ultim şiretlic. Cumpăra lucruri scumpe, utile şi „mofturi”, făcea pachete şi le „trimitea”, repetând operaţiunea cu timbre şi ştampilă. Cum bunica nu mai era la curent cu bogăţia sortimentală de produse din

magazinele noastre, strategia a funcţionat admirabil. Dintr-un plus de prudenţă, în scrisorile măsluite i s-a sugerat cât de scumpe sunt convorbirile telefonice, aşa că tatăl meu preferă să le trimită pachete mai consistente, eventual bani, decât să cheltuiască pe telefon. De fapt Rodica făcuse unele tentative de a imita personal vocea fratelui ei recurgând la numeroase exerciţii în acest sens, dar la „repetiţia finală" s-a dovedit un eşec total şi a renunţat.

De altfel, primind" din ce în ce mai des scrisori tandre şi pachete, bunica se mai liniştise, calificându-ne cu duioşie: „copii ingraţi".

Cum orice neadevăr atrage după sine o întreagă trenă de capcane, inevitabilul s-a întâmplat şi în cazul nostru.

Rodica nu mai pleca de-acasă (ca bunica să nu rămână singură), iar eu şi mama n-o puteam vizita (se crease un cerc vicios), aşa că luni de zile după decesul tatălui meu, am comunicat doar telefonic şi pe ascuns.

Rezolvarea acestei probleme delicate, a impus o nouă tactică: Rodica pretexta că primeşte vizite de lucru de la redactori, revista „Unica", ziarişti, sugerându-i că ar dori să nu fie stânjenită, iar noi, cu mari precauţiuni, veneam „mascate" cu ochelari imenşi de soare, pălării sau căciuli (exista riscul să se uite pe fereastră).

Îmi amintesc o situaţie comică. Mama îi ducea Rodicăi – la fiecare vizită – ceva ce ştia că îi place (cremă de zahăr ars, trufă, ouă umplute, salată boeuf etc), în cantităţi suficiente, să rămână şi pentru bunica. Aceasta nu odată a făcut remarca „asta este specialitatea lui Mimi (a mamei), dar ea le făcea mai gustoase" (decât redactora sau ziarista „vinovată" de trataţie).

Toată această regie şi grijă permanentă, pe Rodica a

costat-o mult: stres, teamă, a obosit-o, şi-a pierdut răbdarea, s-a consumat nervos.

Aşa mi-am dat seama cât de greu e uneori să-i menajezi pe cei dragi; suferinţe nemeritate din prea mare iubire.

Aş fi însă nedreaptă dacă n-aş preciza şi sacrificiile enorme făcute de bunica pentru fiica ei.

Printre altele, ne povestea că în timpurile grele, de care am amintit anterior, unicul ei palton se uzase atât de tare încât nu mai putea fi purtat. A strâns cu greu bani să-l întoarcă pe partea cealaltă (se obişnuia pe atunci) dar cum se apropia ziua Rodicăi, n-a lăsat-o inima să nu-i facă un cadou şi, neavând alţi bani, a apelat fără părere de rău la cei agonisiţi pentru croitor.

Rezultatul a fost că o iarnă întreagă s-a constituit „prizonieră la domiciliu”.

Exemple ar fi nenumărate, eu l-am dat însă pe cel care m-a impresionat mai mult şi mi s-a părut semnificativ.

Şi ca să revin la Rodica, din v996 şi până în „999, când a murit bunica – şi din păcate şi următorii 3 ani de viaţă ai ei – n-a mai ieşit din casă decât rareori, în situaţii extreme, şi-atunci cu taxiul.

Acest fapt a avut repercusiuni grave asupra independenţei şi mobilităţii ei de mişcare.

Problemele de ordin administrativ, cumpărături şi chiar legătura cu redacţii erau rezolvate de persoane de încredere şi devotate faţă de care Rodica s-a revanşat cu multă generozitate.

Este vorba de domnul V Pricop şi S. Topornitcky care au răspuns întotdeauna cu solicitudine şi prietenie la cererile Rodicăi, fiindu-i alături şi pe durata ingrată a spitalizării.

În dimineaţa zilei de 2 septembrie, zi fatidică pentru

noi, Rodica a încetat din viaţă în secţia de reanimare a spitalului Municipal Bucureşti. Abia împlinise 63 de ani.

Din considerente absolut obiective, înmormântarea a avut loc foarte scurt timp după deces, motiv pentru care în momentul terifiant de rămas bun, lângă rude, cu inima grea de lacrimi, se aflau doar câţiva prieteni (singurii care au putut fi înştiinţaţi): Mona Topornitcky, scriitorul Ion Aramă, avocat Titi Musceac, Laura Ganea şi doctor Minodora Nichifor. Aceasta din urmă a fost şi cea care o convinsese cu 3 luni în urmă să se interneze şi a venit aproape zilnic la spital mobilizând-o şi încurajând-o în stilul său propriu – dur şi eficient.

Din păcate, Rodica a cerut sub semnătură externarea din spital, deşi nu era vindecată.

A.

Îşi acceptase oare înfrângerea? Cine poate şti? Acasă a avut supraveghere atentă. Au fost angajate cu schimbul două infirmiere care au îngrijit-o cu pricepere şi devotament. Una dintre ele – Rodica Panait – a asistat-o până în ultimul moment şi în continuare păstrează legătura cu noi.

Rodica nu avea mulţi prieteni, spunea că nu are talentul relaţiilor sociale, se plictisea repede şi nu-i plăcea să se întâlnească mereu cu aceeaşi oameni, întreţinea contacte cu o persoană câtă vreme aceasta era originală şi cu umor, fără însă să manifeste înclinaţii spre însingurare.

Şi totuşi, în pofida afirmaţiilor ei pe temă a avut norocul a 4 prietenii solide – care au rezistat timp de 30 – 60 de ani.

Pentru început am s-o las „să vorbească” pe muzeografa de marcă, Angela Cerchez, pe care Rodica a apreciat-o pentru inteligenţa şi cultura ei.

„Aşa am cunoscut-o pe Rodica Ojog – viitoare

scriitoare de romane poliţiste: Abia ieşite din adolescenţă, foarte tinere, acum aproape cincizeci de ani (!), când m-am mutat pe str. Poenaru Bordea…

De o frumuseţe mai aparte, cu nişte asimetrii interesante, pe care cu timpul le-a accentuat displăcându-i tot ce era «banal».

Am avut o prietenie frumoasă, cu multe puncte comune, dar şi mari deosebiri, fiecare din noi având caractere tari.

Discuţiile noastre erau «aprinse» indiferent ce subiect aveau.

Am fost sfătuitoarea ei în tot ce era artă în toate romanele: costume, bijuterii, mobilier, tablouri, în fine, totul! Mă bucuram când îmi dădea manuscrisul să-l citesc, regăsindu-mi «fişele» în acţiunea romanului respectiv. Cerându-mi totdeauna părerea, eram critică, uneori nemulţumind-o.

Poate cititorul acestor rânduri aşteaptă să scriu diverse «picanterii» despre Rodica… ele au existat, nu neg, în aceşti aproape 50 de ani dar prietenia este un lucru sfânt; voi zâmbi amintindu-mi unele şi voi lăcrima la altele…”

De asemeni, profesoara de franceză şi română Ada Papadopol care – după 1990 – spre regretul Rodicăi a plecat definitiv din ţara (în Franţa), dar au păstrat permanent legătura.

Ada i-a fost mereu alături la bucurii şi în momente grele, a sprijinit-o moral, şi sufleteşte – atât în ţara cât şi după ce a plecat în Franţa.

Mai mult decât atât, când a aflat că Rodica este bolna\a, telefona zilnic mamei mele şi se interesa de starea Rodicăi; i-a trimis pachete cu medicamente, cosmetice, dulciuri.

Printr-o coroană imensă de garoafe roşii aşezată la căpătâiul sicriului Rodicăi, Ada şi-a luat rămas bun pentru totdeauna de la prietena ei dragă.

Mona Topornitcky, de aceeaşi vârstă cu Rodica, i-a fost vecină şi prietenă de pe vremea când bonele le plimbau în landouri.

În anii adolescenţei se distrau împreună, citeau acelaşi cărţi, vedeau aceleaşi filme şi-şi făceau reciproc confidenţe, iar mult mai târziu, după dispariţia lui Cosma, Mona a fost musafirul de fiecare zi al casei.

Eu nu pot să uit, mai ales, grija şi devotamentul Monei în ultimele săptămâni de viaţă ale prietenei ei.

Nu întâmplător am lăsat-o la urmă pe Mâţulica Marconi. Între dânsa şi Rodica a existat o legătură specială, pe tot parcursul vieţii. Sentimentele ce şi le nutreau reciproc erau profunde şi temeinice. De fapt profesoara M. Marconi era cea mai veche şi cea mai bună prietenă a soţilor Ojog – seniori, aşa că a ştiut-o pe Rodica de când s-a născut. Avea pentru ea simţăminte de duioşie, de dragoste şi pe măsură ce anii treceau se adăugau cele de încredere şi admiraţie.

Rodica – fetiţă – o percepea pe d-na Marconi ca pe un membru al familiei. Mai târziu, devenind elevă, primea totdeauna un sfat bun, învăţăminte utile, apoi ca scriitoare avea în dânsa un critic corect şi echilibrat.

Ultimii 2 ani din viaţa Rodicăi nu s-au mai văzut deoarece niciuna nu mai ieşea din casă (d-na Marconi deloc) dar vorbeau frecvent la telefon, se interesau reciproc de problemele curente, îşi trimiteau mici atenţii.

De foarte tânără – mătuşa mea se simţea bine şi aprecia societatea persoanelor în vârstă şi de calitate. O atrăgeauu în special discuţiile purtate de aceştia pe teme literare, dezbateri despre cărţi şi autori, despre actori şi

piese de teatru – şi-n felul acesta – fără eforturi a înmagazinat un bagaj preţios de informaţii.

Nu ştia pe-atunci cât de utile îi vor fi acestea mai târziu când va scrie romane.

Aş vrea s-o numesc – şi o fac cu dragoste – tot la capitolul prieteni, pe verişoara Rodicăi – Sonia Amir, profesor universitar de franceză şi engleză, plecată din ţara de peste 30 de ani.

Deşi în acest timp s-au\azut numai de câteva ori erau în legătura permanentă prin scrisori şi telefonic.

Sonia – un cititor fervent al romanelor Rodicăi după fiecare nouă carte apărută, îi scria pe zeci de pagini, în detaliu şi cu obiectivitate, consideraţiunile ei referitoare la opera respectivă.

Rodica ştiind-o un om analitic şi de mare cultura – care a devorat biblioteci întregi – avea încredere în „verdictul” dat şi ţinea cont de observaţiile făcute – fie că erau de natura critică sau laudativă.

Sonia este o persoană de o eleganţă rafinată, cu valenţe sufleteşti şi intelectuale de excepţie, fapt pentru care Rodica a iubit-o iar mie îmi este nespus de dragă.

Relaţia cu – dr. Leonid Şamanschi –, a fost nu numai de rudenie ci şi de prietenie. Gând era copil, familia acestuia s-a refugiat din oraşul Bălţi – Basarabia în Bucureşti (anul 1941) şi timp de peste 1 an Loni (cum era alintat) a locuit la familia Ojog.

De-atunci şi până la plecarea Rodicăi în „Lumea Umbrelor” au avut o legătură frumoasă, Loni fiindu-i de cele mai multe ori sprijin în situaţii critice de sănătate şi ideal tovarăş de petrecere la bucurie.

De asemenea, soţia acestuia – profesoara Pusă Şamanschi, a fost pentru Rodica prietenă care s-a implicat în necazurile familiei dar a fost şi nelipsită la petreceri. Ea

însăşi organiza acasă, împreună cu Loni –

Întâlnire de familie – stânga Ana şi Puiu Ojog, Mişu, Loni şi Rodica (1972)

Primiri cu mese deosebite – la care Rodica era oaspete drag.

Se cuvine să amintesc de alţi doi veri ai Rodicăi, dr. Sebastian Suma şi ing. Mihai Georgescu. Din motive care-mi scapă, relaţia Rodicăi cu ei a fost constantă la vârsta copilăriei şi adolescenţei.

Mai târziu, aceştia probabil prinşi şi copleşiţi de problemele de familie şi serviciu, se întâlneau rar sau întâmplător, dar aceasta nu înseamnă că legătura dintre veri n-a existat.

Mi-am propus să scriu în această carte, de altfel trăită pagină cu pagină, despre Rodica aşa cum am cunoscut-o şi perceput-o eu, din ceea ce intuiam, vedeam, trăiam, din ceea ce îmi încredinţa ea însăşi, ce pasiuni

avea, ce nelinişti, bucurii, dezamăgiri, îndoieli, defecte, calităţi, iubiri.

Nu e deloc simplu, deoarece Rodica a fost o natură complexă, plămădită dintr-o esenţă specială, cu reacţii şi simţiri neaşteptate.

Avea ca pasiuni pe primul loc lectură, care de fapt „nu era o pasiune, ci o înclinaţie organică”.

În ultimii ani ai vieţii citea cam tot ce-i cădea în mână, cu predilecţie cărţi documentare şi mai nou, o interesau dicţionarele, pe care le studia cu minuţie.

Apoi, călătoriile. A fost aproape în toate principalele metropole şi zone turistice din lume.

A iubit poezia, misterul şi cultura Parisului şi i-a plăcut enorm America. Admira veselia americanilor, simţul lor pragmatic şi bunăstarea. Le reproşa însă şi nu le putea înţelege dezinteresul faţă de cultură.

În voiajurile ei a cunoscut miliardari, a jucat ruletă la Nişa, a stat în hoteluri de lux dar şi modeste, a fost în restaurante elegante dar şi-n spelunci, s-a plimbat pe marile bulevarde şi de asemenea în cartiere rău famate – locuite de dezmoşteniţi ai sorţii şi oropsiţi.

A întâlnit şi emigranţi din România, parte din ei mai săraci decât erau în ţara lor, a cunoscut şi români foarte bogaţi, dar şi unii, şi alţii, sfâşiaţi de dorul de ţară şi de prieteni, sărmani neadaptaţi pe meleag străin.

„Acestea au fost filoanele mari şi grele ale romanelor mele, de-aici mi-am extras substanţa”, spunea Rodica.

A fost de mai multe ori (cu sau fără Cosma) la prietena ei, Lisette Verea, fostă actriţă la Teatrul Tănase, acum multimilionară în America.

Şi aceasta a venit în repetate rânduri în România (înainte de s89). De obicei, închiria un apartament la hotelul Intercontinental unde îşi primea nenumăraţii

prieteni, în special dimineţile, iar serile petrecea în baruri şi restaurante în companie veselă, soţii Braşoveanu fiind invitaţii săi preferaţi. Lisette insista să-l aducă şi pe actorul Ştefan Bănică senior – de al cărui farmec era subjugată. Îi mărturisise Rodicăi că s-a îndrăgostit nebuneşte de el şi deşi ea era mai în vârstă, îşi dorea o poveste de dragoste pasională cu simpaticul şi talentatul nostru actor.

Ştefan Bănică nefiind atras şi nici interesat de o idilă cu Lisette, îi respingea sistematic avansurile nedisimulate, dar o făcea cu atâta eleganţă şi delicateţe, încât Lisette – dezarmată şi resemnată –, s-a mulţumit doar cu prietenia lui.

Şi à-propos de cele de mai sus, întrebată de Lisette ce-şi doreşte Rodica de la viaţă, aceasta a răspuns:

Glorie, bani, dragoste, familie.

Draga mea, de ce te risipeşti cu-atâtea vorbe mari? Era suficient să spui bani. Cu aceştia poţi cumpăra şi glorie şi dragoste şi familie chiar.

Lisette, tu ai mulţi bani, nu-i aşa?

Sigur, că da, nu-i o noutate pentru tine.

Atunci, după principiile tale, oare de ce nu eşti iubita lui Bănică?

După o pauză apăsătoare, cu voce încărcată de tristeţe, Lisette a răspuns:

Pot să admit că există şi excepţii. Rareori, dar există. Oricum, să ştii că mie mi se întâmplă prima oară să fiu respinsă de un bărbat.

Rodica n-a mai comentat, o credea. Ştia că Lisette fusese o femeie tulburător de frumoasă, era şi acum, deşteaptă şi extrem de elegantă.

Când milionarul american – Dupont –, impresionat de aspectul ei fizic, după ce a acoperit-o cu bijuterii preţioase şi daruri scumpe a cerut-o de soţie luând-o cu el în

America, n-a surprins pe nimeni.

Cu Lisette şi cu regizorul Mihai Berechet (dacă reţin bine), soţii Braşoveanu făceau nenumărate nopţi albe antrenaţi în partide incendiare de pocher şi bridge.

Rodica adolescentă îşi dorea să ajungă cântăreaţă şi dansatoare în bar de noapte, iar cu vârsta, maturizându-se, şi-a reconsiderat opţiunea, înclinând pentru profesiunea de jurnalist. Ştia că poate să scrie cu uşurinţă, avea un vocabular select şi nuanţat, o frază stilată şi citise enorm.

A făcut demersuri în acest sens – dar din cauza originii aşa-zis „nesănătoasă” (oare câte talente s-au pierdut din cauza acestui handicap?), nu a fost acceptată de niciun ziar.

S-a orientat, spre încântarea bunicului meu, către avocatură. Probabil ar fi făcut carieră în această direcţie, dar soţul ei avea convingerea că are – vocaţie de scriitor şi i-a cerut să se aplece asupra acestei îndeletniciri.

Rodica, de obicei încrezătoare în intuiţia şi raţionamentul de bun simţ al lui Cosma, de această dată este reticentă, nefiind sigură că posedă acest har şi temându-se că rezultatul unei munci istovitoare va deveni simplă literatură de sertar.

Cosma nu era însă omul să renunţe uşor; cu răbdare şi tact a făcut sistematic presiuni asupra ei să încerce şi ulterior s-a dovedit că nu s-a înşelat.

A atins toate corzile sensibile: nume, celebritate, bani, admiratori şi, ca argument suprem, liberă să scrie când vrea, cât poate, fără program şi fără şefi. Rodica ezita.

Ea îşi dorea succes imediat şi aici Cosma, mizând pe fantezia şi inventivitatea ei, avea răspuns: „scrie roman poliţist!” Nicio reacţie.

Exasperat că nimic n-o convingea să înceapă, într-un

moment de inspiraţie a ademenit-o spunându-i „fiecare zi în care scrii 5 pagini până vin eu de la spectacol, te scot la bar”. Mai mult amuzată decât decisă, Rodica a cedat şi astfel Cosma a fost cel care a „aruncat-o” în lumea fascinantă a pozicierului, el însuşi cochetând cu aceasta.

A început timid, scriind 5 – 6 pagini pe zi, apoi 10 – 15, până când scrisul a devenit o obişnuinţă, o necesitate.

În 8 luni a construit romanul *Moartea semnează indescifrabil*, care a *apărut* pentru prima dată sub formă de foileton în suplimentul duminical al cotidianului „Curierul” din oraşul Râmnicu-Vâlcea, prin grija redactorului Ioan Barbu, iar apoi a predat manuscrisul la editura „Albatros”, colecţia „Aventura”.

Resemnată să aştepte 6 luni, cum era tipicul până primea un răspuns, a continuat să practice avocatură.

Nesperat, în mai puţin de două săptămâni, primeşte vestea fulminantă că romanul a fost acceptat, iar după zece zile avea deja comenzi. Bucuria a fost fără margini.

Succesul era o provocare pentru ea: lucra cu bucurie şi încredere, iar rezultatele nu s-au lăsat aşteptate.

În creionarea personajelor şi subiectelor cărţilor ei, Rodica se inspiră din cele mai neaşteptate situaţii, parte din ele provocate deliberat, ca de pildă: când mergea la plajă, nu se aşeza niciodată la întâmplare.

Îşi alegea locul în vecinătatea unor persoane care i se păreau interesante şi cu riscul de-a fi indiscretă le studia cu atenţie urmărindu-le conversaţia şi reacţiile.

Sub pretext că vrea să facă o baie, ruga pe cel sau cea vizată să supravegheze şi lucrurile ei, iar la revenire mulţumea şi forţând puţin nota încropea o conversaţie condusă cu abilitate de ea în direcţia dorită.

Altă dată, fiind pe scaun la dentist, în timp ce doctorul îşi prepara ingredientele pentru o plombă,

Rodicăi i-a trecut prin minte că acesta ar putea-o otrăvi, introducând în plomba provizorie cianură cu efect întârziat şi astfel ar putea muri departe de locul crimei şi de criminal.

De aici i-a venit ideea unei intrigi pentru un nou roman poliţist.

Adevărata sevă şi-a extras-o însă din atmosfera restaurantelor şi aceasta s-a întâmplat în special când trăia Cosma. În localurile frecventate constant de ei, „Cina”, „Ambasador”, „Capsa”, „Casă Scriitorilor”, găseau totdeauna o masă (fiind cunoscuţi de chelneri datorită culantei la bacşiş), în perimetrul dorit, în funcţie de vecini, consideraţi interesanţi în creionarea unor personaje de roman.

Cosma intrase cu bucurie în jocul soţiei lui şi studiau împreună fizionomia, ţinuta şi limbajul vecinilor de masă.

Din vestimentaţie deduceau bunul său îndoielnicul gust, din frânturi de conversaţie pe care le auzeau, determinau gradul de cultură, din atitudini, manierele etc.

Nu făceau abstracţie nici de modul în care mâncau, cum abordau chelnerul, cine comandă sau cum dansau.

La plecarea acestora, erau atenţi cine şi cum achită nota de plată.

Dacă plătea doamnă, era cert că sunt căsătoriţi şi soţul era dominat de soţie, dacă domnul avea eleganţa să achite consumaţia în alt loc decât în prezenţa partenerei, se putea presupune că abia s-au cunoscut şi respectivul are idee de codul manierelor elegante.

Din câteva elemente exploatate inteligent schiţa planul unui roman.

De asemenea Rodica, cu discreţie, era foarte atentă la discuţiile dintre prieteni şi cunoştinţe, la relatările acestora despre relaţiile conjugale, despre prietenie,

despre convingerile lor politice, dezbateri legate de o piesă de teatru\azută, aprecieri despre o carte citită şi în general tot ce este legat de viaţă şi fin observator reuşea să creioneze personaje sau chiar intrigi ale cărţilor ei.

Acumulând experienţă, înainte de a începe să scrie propriu-zis acţiunea, îşi făcea o schemă de 5 – 6 personaje în funcţie de subiectul propus. Întrebată fiind cum îşi concepea cărţile răspundea: „Personajele mele sunt de obicei mixturi între persoane reale şi cele create de imaginaţia mea”.

Din corespondenţa cu cititorii autoarea desprinsese dorinţa acestora ca personajele din cărţi să trăiască în prezent, aşa că se străduia să fie la curent cu comportamentul şi limbajul „actual” în special al tinerilor.

Îmi cerea să-i notez expresiile „la modă” vehiculate printre liceeni şi studenţi şi nu o dată m-a contrariat, descoperind că de fapt ea era mai informată decât mine.

La nedumerirea mea m-a lămurit dându-mi exemplu escapada întreprinsă de ea chiar în dimineaţa aceea. A luat un troleibuz anume de la un capăt la altul şi pe parcurs a coborât în faţa a 2 şcoli (situate pe traseul respectiv), unde a aşteptat răbdătoare (deşi răbdarea nu era însuşirea ei „forte”) recreaţia sau, după caz, încheierea cursurilor din ziua aceea. Şi-a căutat un loc strategic şi de acolo a urmărit cu atenţie reacţiile şi discuţiile dintre şcolari interesând-o îndeosebi cele în contradictoriu, „râca”.

În astfel de împrejurări reuşea să-şi însuşească măcar o atitudine sau un cuvânt „special”.

Cam în acelaşi mod proceda şi în pieţe, tăifăsuind cu *zarzavagii* sau stătea ore nesfârşite la cozi, alimentare şi cinematografe (mă refer aici la anii premergători revoluţiei), unde ca o autentică leliţă, clevetea cu vecinele dispuse la conversaţie. Dacă apărea şi un motiv de sfadă,

se socotea de-a dreptul norocoasă.

Un mod inedit în a-şi „dota” (cum spunea ea) personajele – era şi transferul către acestea a propriilor ei stări fizice sau sufleteşti.

De pildă când lucra la finalul cărţii *Omul de la capătul firului acuza la* un moment dat dureri de cap, febră, oboseală şi fără să stea prea mult în cumpănă – transferă toate aceste simptome personajului Minerva.

Apoi făcea haz spunând că după ce a împovărat-o pe biata Minerva cu suferinţele ei – n-a mai fost necesar să ia medicamente deoarece instantaneu s-a simţit excelent. A reluat „găselniţa” şi în alte situaţii asemănătoare şi pretindea că aceasta a funcţionat perfect (nu este exclus să fi fost rezultatul unui exerciţiu de autosugestie).

În presă s-a scris că autoarea crea personaje bine conturate, credibile şi de un haz debordant.

Nu o dată i s-au făcut reproşuri de cei apropiaţi care se recunoşteau în cărţile ei şi refuzau să accepte aspectele negative relevate, de altfel reale, în schimb aceiaşi erau flataţi regăsindu-se în posturi favorabile.

Am amintit că soţul Rodicăi – Cosma Braşoveanu – a fost cel care i-a dirijat condeiul spre cartea poliţistă dar de fapt ea nu era străină de acest gen de literatură.

Încă de la *vârsta* de 9 ani a fost ispitită de fratele ei cu *Omul sinistru* al lui Edgar Wallace: „carte excepţională, fetiţo”, şi-a dat el importanţă, iar Rodica fără nicio ezitare a abandonat *Cuore*, pe care abia o începuse şi a citit-o pe cea recomandată de „big Brother”.

I-a plăcut atât de mult încât a parcurs întreaga operă a lui Wallace şi-apoi tot ce-i cădea în mână din clasicii pozicâerului, în special Karl May, precum şi autorul ei preferat, Georges Simenon.

Peste ani Rodica avea să-i reproşeze fratelui – în

glumă, se-nţelege –, că din vina lui nu ştie destule poveşti, pe cât şi-ar fi dorit. „Ai citit *Fetiţa cu chibrituri*, ţi-ajunge, pentru că nimic n-o egalează şi n-o depăşeşte”, a consolat-o el.

Rodica s-a străduit să-şi facă un nume în literatură, a izbutit din plin şi a trăit voluptatea succesului.

A fost supranumită Agatha Christie a României de scriitorul Eugen Barbu, Emil Manu, dar şi de mulţi alţi cititori. Se considera că are o înclinaţie nativă spre senzaţional.

Ga o nostimadă, Rodica a fost implicată înainte de anii v89 într-un episod cu hoţi, ea fiind victima, într-un sfârşit de săptămâna trebuia să ajungă la Galaţi, la cununia unor prieteni.

Odată instalată în tren – a constatat că era singurul pasager în compartimentul de cis. I şi-a lăsat uşa deschisă, gândindu-se că vor mai veni şi alţi călători.

Lână să pornească trenul – atrasă de muzică, s-a dus la fereastră şi a privit fascinată un final de nuntă ţigănească tradiţională, care se derula pe peron.

Imprudentă, îşi lăsase poşeta cu bani, acte, farduri, pe banchetă şi când a revenit de la geam a observat cu stupoare că aceasta dispăruse.

În panică a coborât imediat din tren şi s-a dus la miliţia gării să depună o plângere. Recunoscută după ce şi-a spus numele, un miliţian hâtru i-a zis: „Asta-i doamnă, vedeţi, răzbunarea hoţilor”.

În îndelungata ei carieră scriitoricească – a scris cu har 37 de romane, din care 6 istorice.

Ştia să speculeze amănuntul cu talent şi astfel fraza ei căpăta o consistenţă şi culoare. Rodica spunea că romanele ei păreau atât de veridice pentru că de cele mai multe ori pleca de la speţe concrete, pe care i le furnizau

ofiţerii de Miliţie – cu care se împrietenise în acest scop.

În anii 1970 cartea poliţistă era foarte solicitată. Editurile care funcţionau atunci în România – în număr de 13 –, îşi formaseră câte o colecţie poliţistă pentru a se autofinanţa. „Eu am ţinut cont de regulile economiei de piaţă chiar şi când aceasta nu exista, pe vremea centralismului. Am oferit publicului ce-şi dorea”, spunea autoarea.

Rodica a colaborat în termeni buni cu Editura Militară până în 1989, iar după aceea a avut o relaţie excelentă cu Editura Nemira, pentru a-i cărei directori, Valentin Nicolau, şi succesoarea acestuia, Gristina Popa, avea o deosebită consideraţie atât ca oameni cât şi profesional.

De asemenea a apreciat colaborarea cu Editură

Scriptum şi redactora acesteia – Florentina Ghivu care-i devenise pe parcurs confident apropiat.

Deşi numai câteva din romanele ei ai fost tipărite de Editura Dareco-Genesis, autoarea şi editorul Mihaela Neguţ au avut o relaţie frumoasă, şi chiar de amiciţie.

În privinţa coperţilor de carte, Rodica era foarte pretenţioasă şi greu de mulţumit.

Abia după anul 2000 a descoperit că nepotul ei de\ar (fiul Gabrielei şi Mihai Georgescu) tânărul Andrei Razu – este surprinzător de talentat – considerent pentru care ultimele coperţi i le-a încredinţat acestuia.

A fost foarte încântată de rezultat şi sigur colaborarea dintre ei ar fi continuat dacă… până Rodicăi n-ar fi amuţit.

În romanele ei erau nelipsite câteva personaje-cheie care au făcut deliciul cititorilor, între care: maiorul Minerva Tutovan, Melania Lupu, iar în romanul istoric, logofătul Radu Andronic.

Ideea Melaniei i-a venit din filmul *Aeroportul*: „M-a fascinat personajul episodic – Ada –, care de altfel a luat şi premiul Oscar pentru rol secundar, doamna aceea în\vârstă extrem de delicată şi politicoasă care călătoreşte gratis pe liniile aeriene. De la ea mi-a venit ideea Melaniei, o bătrânică gingaşă, cu graţii şi sfiiciuni de fetiţă, în spatele cărora se ascunde o minte ageră şi apetituri de gangster”.

Ga Melania să aibă cu cine se sfătui, i-a inventat un confident, pisoiul Mirciulică.

Ironia este că Rodica detesta pisicile, îi era teamă de ele (spaimă transmisă şi mie, deşi eu le iubesc). De câte ori scria că Melania îi vorbea pisoiului, ea se gândea că e căţel.

De asemenea, Minervei i-a dat ca tovarăş de viaţă *caniche-ul* Spiridon.

Pentru personajul Minerva Tutovan autoarea s-a inspirat de la profesoara ei de matematică din liceu, spaima a nemumărate generaţii de elevi, care-şi închipuia că lumea începe şi se sfârşeşte cu matematica. Aceasta era neobişnuit de exigentă, făcea adevărate crize de isterie la inepţiile unor elevi şi în special la ale Rodicăi, care recunoştea a fi cea mai mare nulitate în lumea cifrelor.

Profesoară mai avea păcatul de-a fi şi urâtă şi infatuată. Repetă, fără să ostenească, în fiecare oră de curs că nu poţi fi medic bun, avocat, jurnalist sau actor dacă nu eşti capabil să dezlegi misterele acestei materii „divine”. Rodica detesta şi „materia divină” şi profesoara. Pretindea că a mai îndulcit datele personajului faţă de realitate, în dorinţa de a-şi menaja cititorii.

Oare cum ar fi reacţionat Rodica, mă întreb eu retoric, dacă l-ar fi auzit pe Varujan Vosganian enunţând cam aceleaşi panseuri (la Televiziune în emisiunea *Unul şi unul* a Irinei Păcurariu) ca cele ale profesoarei nesuferite?

Înclin să cred că, impresionată cum era de erudiţia politicianului şi faptul că-i era simpatic, ar fi atenuat părerea dezastruoasă faţă de această disciplină şcolară.

Înainte de anii 1990 cărţile cu Melania şi Minerva se vindeau în tiraje incredibile. De la 80.000 de exemplare în sus (au atins şi cota de 150.000 ex.). Autoarea lor încerca să fie realistă; succesul e nebun dar oare va mai fi acelaşi când în librării vor exista o Agatha Crâştie, Dostoievski, Biblia etc?

Cărţile cu Minerva erau preferate de cititorii din Ardeal, iar cele cu Melania, care au deţinut recordul simpatiilor, aveau succes în Moldova şi Muntenia.

După revoluţie Rodica s-a confruntat cu experienţe nefericite. Deşi fără dovezi, avea bănuiala că romanul intitulat *Crimă prin mica publicitate* a fost piratat chiar de editura care îl tipărise, Odeon. Cartea se vindea o săptămână, două, apoi dispărea pentru o lună, ca să reapară iarăşi pentru o vreme.

Contrariată – dar sigură că la mijloc este o escrocherie, a apelat la o agenţie de detectivi particulari, care au confirmat temerile ei. S-au descoperit în librării cărţi cu copeta albă simplă, fără titlu sau semnătură. Abia când deschideai cartea vedeai pe prima pagină *Crimă prin mica publicitate*, de Rodica Ojog-Braşoveanu.

Cam acelaşi lucru s-a întâmplat în 1994, la editura Marin Preda, cu romanul *Cutia cu Nasturi*.

Prin anii 1975 – 1976 romanul poliţist intră într-un vizibil declin din cauza cenzurii drastice aplicată în special acestui gen de literatură. Capitole întregi erau eliminate, chiar şi personaje, fraze amputate la modul atât de grosolan încât coerenţa acţiunii suferea imens.

În atari condiţii, după luni întregi de frământări şi zbucium, Rodica încearcă o mişcare strategică,

orientându-se spre romanul istoric, în speţă domnia lui Constantin Brâncoveanu.

La prima carte din acest ciclu a muncit enorm. Pentru a păstra atmosfera epocii a inventat şi a învăţat un limbaj dificil – cu multe arhaisme şi totodată a studiat material documentar timp de o lună la Institutul de Istorie „N. Iorga”. În paralel a beneficiat de o documentare suplimentam – sute de pagini, pe care i le-a pus la dispoziţie unchiul meu, avocatul Ion Dumitrescu.

A ales să scrie despre epoca Brâncoveanu, spunea ea, deoarece a fost cea mai aşezată din istoria noastră, cu domnie de 25 de ani (ceea ce era mult pentru vremea aceea). Domnitorul Brâncoveanu a reuşit să aibă nişte performanţe, dar pe Rodica a fascinat-o celebra Cancelarie Neagră condusă de stolnicul Constantin Cantacuzino. Era considerată una din cele mai informate nu numai din Balcani, dar chiar dintre toate cabinetele din Europa.

Francezii, austriecii şi italienii apelau la serviciile stolnicului român.

Epoca Brâncoveanu a fost transpusă de autoare în cinci romane-*Agentul secret al lui Altă n Bey*, *Logofătul de Taină*, *Ochii Jupâniţei*, *Letopiseţul de Argint* şi *Vulturul dincolo de Cornul Lunii*.

Al şaselea roman istoric, *întâlnire la Élysée*, este inspirat în cea mai mare parte din fapte reale petrecute în timpul primului război mondial. Pentru construirea acestei cărţi a beneficiat de material documentar de la Gabriela Razu Georgescu (soţia vărului ei, Mişu Georgescu) şi de la unchiul meu Ion Dumitrescu.

Referitor la romanul istoric, Avocat Ion Dumitrescu relata:

„Înainte de revoluţie stăpânitorii ţării au considerat romanul poliţist incompatibil cu morala proletara.

Atunci, Rodica s-a profilat pe roman istoric. Cum nu-i plăcea să stea prea mult timp în biblioteci şi cum se hotărâse să publice un roman a cărei acţiune se plasa în epoca lui Garol I, mi-a telefonat şi m-a întrebat dacă am ceva material documentar legat de acele vremuri. I-am sugerat să aibă în vedere şi epoca premergătoare privindu-l pe domnitorul Al. I. Guza. I-am dus la scurtă vreme peste 30 de volume, precum şi o seamă de reviste.

Mai târziu mi-a cerut să-i dau material documentar şi pentru perioada primului război mondial şi epoca domnitorului Constantin Brâncoveanu. I-am dus tot în jur de 30 volume.

Din romanele Rodicăi parcurse de mine, mi-am dat seama, şi îşi putea da seama orice jurist că autoarea trebuia să fie de aceeaşi profesie, pentru că în desfăşurarea acţiunii nu întâlneai nimic fals sau construit de autor, pentru că nimic nu se abătea de la regulile procesuale sau de la logica lucrurilor. În schimb simţeai de la primele fraze că autorul romanului dispune de o temeinică cultură, inclusiv juridică, şi tratează cu har amănuntul”.

Rodica iaprecia că romanele istorice au avut ecou special printre cititorii vârstnici, chiar din diasporă.

Aceştia erau fascinaţi de inteligenţa ei scăpărătoare şi de măiestria cu care îşi valorifica cultura de netăgăduit.

Dintre nenumăratele scrisori primite de la admiratori, o profesoară de română roagă insistent să fie „reînviat” personajul Radu Andronic din cărţile istorice referitoare la epoca Brâncoveanu.

Justifică această cerere neobişnuită considerând că autoarea a comis un adevărat păcat „ucigând” prematur un personaj absolut fermecător.

Rodica însăşi înnamorată de logofăt – creionat după

criterii personale, simbol al seducţiei masculine –, va face „minunea de a-l readuce la viaţă”.

De altfel, Rodica se mândrea şi păstra cu evlavie un număr impresionant de scrisori primite de la admiratorii cărţilor ei. Unele erau măgulitoare, altele critice, cu observaţii pertinente, sfaturi, declaraţii, întrebări, nedumeriri, dar indiferent de conţinut, de expeditor, Rodica le citea cu interes şi, cu emoţie. La cele mai multe dintre ele răspundea şi uneori se înfiripa între interlocutori o corespondenţă pe parcursul multor ani.

A.

Îmi amintesc cu câtă duioşie ne povestea cum un domn care se regăsea în personajul locotenentului Vasile Dobrescu din cărţile cu Minerva, i-a dat telefon cerându-i îngăduinţa de-a veni la ea pentru un autograf. La ora convenită a sunat un tânăr timid, frumos, într-o ţinută impecabilă şi vădit emoţionat. Într-o mână avea un buchet uriaş de crizanteme, iar în cealaltă o păpuşă de mărimea unui copil mic. Gând gazda a deschis uşa, s-a fâstâcit îngrozitor, a scăpat pe jos mai întâi florile, apoi păpuşa, a bâiguit ceva a scuză şi în final cu obrajii roşii-purpură a intrat şi s-a aşezat „sfârşit” pe un fotoliu, minute în şir fiind incapabil să scoată un cuvânt.

Rodica, impresionată, i-a dat autograful cerut şi toate cărţile care-i lipseau (se găseau cu dificultate în librării) şi de-atunci i-a reţinut câte un exemplar din fiecare carte nouă pe care o publica.

Gând venea să-şi ia cartea cu dedicaţie, îi aducea întotdeauna un buchet de crizanteme, cu toate protestele Rodicăi, şi mărturisea că este o mare bucurie şi onoare să discute cu un scriitor pe marginea cărţilor citite de el (evident, nu numai poliţiste).

Rodica era încântată să recunoască în „locote-netul

Minervei”, un împătimit de cultură şi atât de modest încât numai provocat, şi-atunci fără ostentaţie, îşi etală cunoştinţele surprinzătoare acumulate după un studiu de invidiat (raportat la vârsta lui fragedă).

Pe Rodica a impresionat-o cu atât mai mult comportamentul de bun simţ al locotenentului cu cât recent trăise o experienţă stânjenitoare cu un bărbat cam de aceeaşi vârstă cu el.

Era vorba despre un obişnuit al casei, prieten de familie aş putea spune, băiat de altfel educat (credeam noi) şi instruit, care la un moment dat, în mijlocul unei discuţii, i-a declarat Rodicăi că este îndrăgostit de ea de multă vreme şi nu mai poate suporta zbuciumul acestui sentiment cotropitor şi neîmpărtăşit.

Rodica nu l-a luat în serios, crezând că e vorba de o glumă, deplasată ce-i drept, dar glumă, şi a continuat discuţia întreruptă.

Acesta însă cu o impetuozitate neaşteptată i s-a aruncat la picioare – numai că, înainte de-a scoate o vorbă, Rodica, revoltată şi oripilată, l-a dat afară din casă şi din viaţa ei.

Incidentul ni l-a relatat mai târziu, cu infinită jenă şi derulând imaginar filmul relaţiei cu „acest copil”, se întreba unde a greşit ea?!

Revenind la locotenent, păpuşa dăruită Rodicăi am găsit-o, dar scrisorile lui sau celelalte primite de la admiratori au dispărut misterios din casă.

De altfel după moartea Rodicăi n-am mai găsit nimic referitor la opera ei cu excepţia a 18 manuscrise (dintre care 10 le-am donat Muzeului Literaturii Române), sinopsisul *Mesaj pentru infern*, semnat de Geo Saizescu şi câteva contracte cu edituri.

Mă întreb pe cine şi de ce ar fi interesat ziarele cu

critici literare, casete cu înregistrări ale interviurilor şi muzica preferată, agenda cu adresele prietenilor, paşaportul şi cele mai bune fotografii?

Pare bizar, dar parcă „de dincolo de viaţă” Rodica a lăsat urmaşilor că un test de inteligenţă să rezolve această problemă.

Talentul actoricesc al Rodicăi, sunt convinsă, nu a apărut că generaţiile spontane. Ca orice fenomen, şi înclinaţia ei spre toc şi călimară, trebuie să fi venit dintr-o ascendenţă mai mult sau mai puţin îndepărtată.

În cazul Rodicăi a avut în fratele tatălui ei, Ion Ojog – slujitor credincios al Thaliei –, un model de viaţă şi carieră, lucru pe care l-a conştientizat în anii maturităţii.

Am convingerea că talentul lui s-a răsfrânt şi

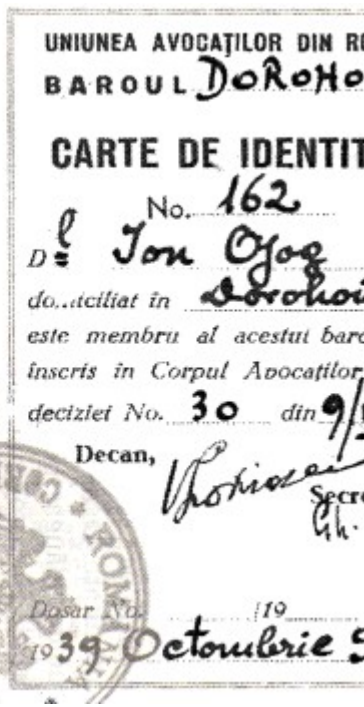
UNIUNEA AVOCAŢILOR DIN R
BAROUL DOROHO
CARTE DE IDENTIT
No. 162
D-l Ion Ojog
do...ciliat în Dorohoi
este membru al acestui barc
înscris în Corpul Avocaţilor
deciziei No. 30 din 9/
Decan,
Dosar No. 19
1939 Octombrie 9

Asupra ei, chiar dacă a optat pentru *proză*, ca formă de exprimare şi nu pentru poezie.

Ion Ojog a lăsat posterităţii patru volume de versuri, apreciate mult la vremea respectivă.

Eu nu l-am cunoscut pe Ion Ojog pentru că la data morţii lui, nici măcar nu eram născută, dar mi-am configurat în închipuire portretul său fizic şi intelectual prin datele şi informaţiile primite de la Rodica, precum şi de la tatăl meu, care-l evoca mereu cu duioşie pe „Moş Jenică”, aşa cum aceştia îl alintau în intimitate. La datele şi informaţiile primite de la ai mei, mi-am adăugat pe cele desprinse din dicţionarele de profil, din fotografii, precum şi din portretele ce i-au fost făcute de pictorii Steriadi şi

Biju.

Din toate aceste surse am reţinut că Ion Ojog s-a născut în oraşul Dorohoi 1896, dintr-o veche stirpe cărturărească cu care Rodica se mândrea.

Era un moldovean inteligent, blajin, prietenos şi de mare caracter, calităţi datorită cărora s-a bucurat de multe şi mari prietenii. În plus îşi făcuse o temeinică cultură literar-artistică, apreciată de cei din jur.

Poetul de mai târziu a făcut liceul şi facultatea de Drept din Iaşi şi-apoi s-a înscris ca avocat în Baroul din Dorohoi.

Din considerente de ordin politic, atât el cât şi fratele lui, Victor Ojog (tatăl Rodicăi) au fost epuraţi din barou în anul 1947, fiind nevoiţi să se îndrepte spre alte îndeletniciri. Dacă Victor Ojog a funcţionat până la pensionare, ca jurisconsult la diferite întreprinderi de stat, Ion Ojog a fost nevoit să trăiască până la sfârşitul

O scrisoare și o fotografie inedită ale lui Tudor Arghezi

Din eseurile și studiile de mai mici dimensiuni care s-au scris pînă acum asupra operei și vieții europeanului din Mărțișor se poate observa, cu destulă claritate, urbanitatea de care era capabil acest ins incomod și puțin sociabil. Oricine a bătut la ușa casei sale i s-a deschis și amfitrionul o răspuns cu o promptitudine de tip occidental. Cazurile nu sînt rare și mult așteptate cărți de amintiri și evocări despre Tudor Arghezi vor confirma mărturiile noastre.

Unul dintre cei care s-au bucurat din plin de solicitudinea lui este și poetul Ion Ojog, membru al cenaclului Sburătorul, iubit și apreciat de E. Lovinescu, autor al volumelor Pridvoare, A-

Arghezi și acesta îl consiliase să vină cu toa
dîndu-se la posibilitatea de a-l plasa în vreo
sau ziar. Cezar Petrescu, alt mentor și oprapiet
ta sceptic, comunicîndu-i într-o misivă din 25
domnul lui Arghezi e frumos și îl înțeleg perfe
de, fiindcă nici el, cu cîțiva lui, slavă Domnulu
tație bine înfiptă, nu o duce prea strălucit, și
gazete din Iași și altele. Ceea ce-i demonstrea
surprinde că nu observă cînd e vorba de alții
au almic ispititor pentru o carieră de toc și c
rești, Ion Ojog se va stabili mult mai tîrziu, fi
frații săi literari. Scrisoarea pe care o public
este o dovadă de felul cum Tudor Arghezi apr
săi prieteni.

Stimate domnule Ojog,

Am primit cîteva versuri foarte interesant
însă nu am avut unde să le plasez în așteptă
tăminale, pe care am de gînd s-o scot în dub
cîțiți literare și al publicității necesare subsc
Cartea de versuri pe care trebuie să ți-o p
adusă, după făgăduială și încă nici nu am gă
București.

Revista săptămînală la care face aluzie T
desigur, Bilete de papagal, care va apare în
2 februarie 1923. Deci, peste trei ani. Nu pu
carte de versuri se referea poetul în această
lio pe care o comunicăm a fost executată în
Iuliela, în 1941, avînd mențiunea pe verso: re
să. Reprezintă pe Tudor Arghezi și Ion Ojog.

[1] Originalul se află în arhiva scriitoarei R
veanu, București.

Ion Ojog împreună cu Tudor Arghezi vieții, dintr-o pensie de invaliditate. Poetul s-a distins în primul război

mondial, fapt pentru care a fost decorat cu Crucea comemorativă a războiului din 1916 – 1918.

În paralel cu avocatură, Ion Ojog scria poezii şi le trimitea spre publicare în Bucureşti. Aşa s-a împrietenit în decursul anilor cu Tudor Arghezi, Gezar Petrescu, Gala Galaction, Mihail Sadoveanu, Ion Pilat şi Felix Aderca.

Sufocat probabil de viaţa de provincie i-a cerut lui Tudor Arghezi să-l ajute să se mute în Bucureşti. Acesta l-a încurajat dar numai atât, deoarece nici el n-o ducea prea strălucit, scriind la gazete din Iaşi şi alte oraşe de provincie.

Aflând de dorinţa lui Ion Ojog de-a veni în Bucureşti, Gezar Petrescu, mai realist decât Arghezi, i-a trimis o scrisoare dezarmantă spunându-i că Bucureştiul nu are nimic ispititor pentru a carieră „de toc şi cerneală”.

Peste ani, totuşi, Ion Ojog s-a stabilit în capitală, unde ca urmare a publicării volumelor de poezii intitulate *Pridvoare* (1929) şi *Amiezi târzii* (1940), a fost primit în Societatea Scriitorilor Români, dobândind în acest fel statut social onorant. Ulterior a beneficiat şi de premiul „LE. Torouţiu”, acordat de Academia Română în anul 1948 pentru volumul *Amurguri vechi*, care a fost de natură să-l refacă şi moral şi material.

„Pasionat de poezie şi credincios ei (sublinia o cronică a vremii), Ion Ojog s-a afirmat drept un viguros pastelist şi un poet erotic”.

Într-altă cronică se spune că Ion Ojog a scris o poezie originală, sugestă, cu neaşteptate claritäţi sonore, transperantă şi muzicală.

Poetul dispunea – aşa cum am arătat mai sus –, de o excepţională cultură, pe care a încercat să o transmită şi Rodicăi şi tatălui meu, pe când erau adolescenţi, dar nu a găsit la aceştia nici terenul propice şi nici receptivitatea

necesară. A dus cu el în eternitate toate aceste valori spirituale adeverind răscolitorul vers al lui Gheorghe Tomozei: „Cimitire, biblioteci îngropate”.

Din povestirile tatălui meu am mai reţinut că pe la\ arsta de 40 de ani, Ion Ojog s-a aplecat asupra filosofiei budiste în legătură cu care îşi procurase cărţi şi făcea studii aprofundate. Credea în reîncarnare, motiv pentru care nu se temea de moarte, pe care o considera doar ca pe o treaptă a existenţei.

Aceste convingeri i le-a transmis şi Rodicăi, nu şi tatălui meu.

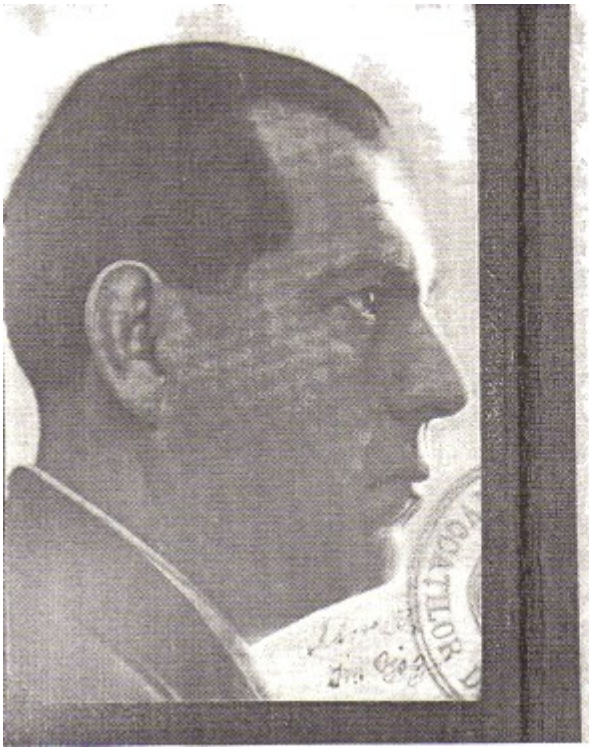

Ion Ojog încerca adesea să explice nepoţilor săi esenţa inechităţii întâlnită în destinul omenirii: săraci – bogaţi; schilozi – sănătoşi; sluţi – frumoşi; proşti – deştepţi, stări care reprezenta în opinia sa pedeapsă şi răsplata existenţelor anterioare. Copleşit de boală şi de întristare, în 1961 Ion Ojog a plecat din lumea noastră, lăsând în urma lui regrete şi o istorie literară mult mai bogată, iar eu prin aceste rânduri nu am făcut decât să-l scot pentru o clipă din uitare şi să-l readuc cât de cât în actualitate.

Sunt sigură că Rodica, de-acolo „dintre stele”, se bucură că am amintit aici – în „cartea ei” –, despre unchiul pe care l-a iubit şi preţuit atât de mult.

În biblioteca Rodicăi am descoperit şi o încercare de operă în trei acte putru copii, *Motanul Năzdrăvan*, al cărui libret este semnat de Ion Ojog, dar autorul a murit înainte de-a afla soarta acestei lucrări.

Câteva din cărţile Rodicăi au inspirat regizori de seamă pentru ecranizare cinematograf, televiziune, de asemenea şi pentru o piesă de teatru.

Cea mai mare parte din acestea – după ce au fost construite scenariile, au rămas în „sertar” (din motive pe care eu nu le cunosc), iar de altele, cum ar fi *Omul de la capătul firului*, *Poveste Imorală* şi *Plan Diabolic*, voi aminti în paginile ce *urmează*.

Romanul *Omul de la capătul firului*, i-a sugerat domnului Geo Saizescu (actor, cunoscut regizor şi bun prieten al soţilor Braşoveanu), filmul *Şantaj*.

Au evoluat actori cu o carte de vizită copleşitoare; încerc să-i numesc, însă o fac la întâmplare, deoarece în ordinea talentului n-ar fi cu putinţă. Oare cine s-ar încumeta când este vorba de Ileana Stana Ionescu, Tamara Buciuceanu, Dem Rădulescu, Otavian Cotescu, Ioana Bulcă, Ion Besoiu, Silviu Stănculescu şi alţii.

Cozile interminabile la biletele de intrare şi sălile pline ale cinematografelor sunt cele mai grăitoare mărturii ale succesului acestui film.

Despre autoarea scenariului, reputatul critic de film Ecaterina Oproiu, în „România Liberă” din 25 februarie 1981, remarca:

„Tonusul ei cu totul remarcabil e susţinut, cred, de lipsa de chin, ba chiar de facilitatea, de iuţimea cu care aşterne pe hârtie poveştile construite de ea cu ascuţime, cu o pastă intens colorată şi o bună cunoaştere a trucurilor din branşă. O asemenea productivitate (mereu încununată cu «succese de librărie»), o asemenea lipsă de inhibiţie în faţa hârtiei albe, ar isca unele reticenţe, dacă nu am recunoaşte că avem de-a face cu un temperament letristic gâlgâitor, cu o stare de hipertensiune naturală. Scriitoarea, cum ar zice unul din personajele sale, «are creierii agili»”.

După cartea *Poveste Imorală*, dedicată (tatălui meu) „fratelui meu, DanPuiu, nostalgia anilor de «golănie» din Poenaru Bordea” s-au făcut 10 episoade pentru televiziune, în regia domnului Constantin Dicu.

Deşi au evoluat actori de mare talent – titani ai teatrului românesc –, deşi cartea s-a bucurat de aprecieri deosebite, filmul nu a avut succesul scontat. Dintre actori aş aminti pe Mircea Albulescu, Rodica Popescu Bitănescu, Valeria Seciu, Florina Cercel, Irina Petrescu, George Ivaşcu, Mihai Constantin şi Dragă Olteanu-Matei, pentru care Rodica avea o mare simpatie. În alcătuirea personajelor, Rodica spunea că amuzanta Aurica a fost creată de ea cu imensă bucurie, având-o tot timpul în faţa ochilor pe Dragă Olteanu-Matei.

Din păcate, considerând că filmul nu este la înălţime (părere împărtăşită de mulţi alţii) a refuzat să vină în completare cu încă 5 episoade, deşi i se ceruse aceasta în

repetate rânduri.

De altfel, a fost dezamăgită şi de faptul că în timpul turnării episoadelor nu a fost consultată, cu toate insistenţele ei în acest sens „scenariul este copilul meu, nimeni nu-l cunoaşte mai bine ca mine”.

Pentru cartea *Poveste Imorală, autoarea* s-a inspirat din viaţa palpitantă a femeilor uşoare „... şi povestea se întâmpla în această lume a prostituatelor de lux, dar cu reverberaţii pe lumea trotuarului”, spunea ea.

În majoritatea romanelor poliţiste, Rodica a zămislit măcar un personaj care se exprimă în argou, aici însă toată cartea e scrisă astfel şi natural se impunea o documentare specială, care cerea răbdare, timp şi un anumit gen de informaţii.

În această idee, una dintre prietene i-a recomandat o prostituată „de clasă” Cora, care i-a povestit întreaga ei viaţă cu o francheţe dezarmantă.

N-au lipsit detaliile picante, interesante, deznădejdile şi „fericirile ei”, şi nici primejdiile inerente prin care a trecut, dar niciun cuvânt despre „Peşte”.

De altfel, Rodica fusese prevenită că femeile care lucrează în această branşă nu-ţi vor spune niciodată povestea întreagă, chiar dacă aparent par deschise la destăinuiri, aşa că nu s-a ostenit să afle mai mult.

Fata era frumoasă, deşteaptă şi cultivată. Rodica, surprinsă de calităţile ei intelectuale, a întrebat-o de ce nu s-a orientat spre altă profesiune.

„De ce aş fi făcut-o, d-na Braşoveanu, numai în această meserie, dacă ai vocaţie, câştigul este imediat şi fabulos. Gât trudiţi dvs. la o carte, un an, doi, trei? Să fim serioşi, eu n-am timp de pierdut. V-aţi gândit vreodată în ce goană nebună zboară anii tineri? Eu da, aşa că pentru mine timpul are altă percepţie; sunt grăbită să trăiesc

înainte ca tinereţea şi frumuseţea mea să se fi risipit”.

Replica Rodicăi a rămas nerostită. Gora se dovedea a fi o învingătoare înfruntând prejudecăţi şi, dobândind o siguranţă şi încredere de sine neobişnuite.

La cei 22 de ani îşi conducea propria afacere şi intenţiona să-şi abandoneze „profesia” dar numai după ce-şi va deschide şi un salon de coafură, iar după aceea: „Vreau să fiu liberă d-na Braşoveanu, să nu mai am sentimentul că păşesc pe nisipuri mişcătoare, vreau să văd lumea, să locuiesc în hoteluri de lux, să frecventez cazinouri celebre, să mă distrez în localuri selecte fără economii meschine, frustrări sau complexe”.

Deşi impresionată de ambiţiile şi realizările Corei

Rodicafar fi vrut să ştie totuşi, de ce… dar fata intuindu-i întrebarea incomodă şi-a luat precipitat rămas-bun şi de atunci nu s-au mai\azut.

Şi, în sfârşit, după cartea *Plan Diabolic*, aş zice o culme a operei ei, a construit scenariul piesei de teatru *Cursa de Viena*.

Acţiunea se desfăşoară într-un avion, cursa Bucureşti – Viena, în care la numai un sfert de oră de la decolare, sunt asasinaţi cei doi piloţi. Cum niciun pasager nu ştia să piloteze, catastrofa este iminentă.

Ineditul acţiunii constă în faptul că nu se cunoaşte detectivul – fapt neobişnuit în romanul poliţist –, oricine dintre pasageri, chiar şi criminalul, putând prelua conducerea anchetei.

Autoarea conduce cu inventivitatea-i cunoscută acţiunea supunându-şi pasagerii unei abile analize psihologice menţinând permanent starea de dublu *suspence*.

Piesa de teatru *Cursa de Viena* a fost pusă în scenă (în 1984) într-o distribuţie de prestigiu, la Teatrul Giuleşti

din Bucureşti, fiind bine primită de public, şi în acelaşi an la Teatrul de Stat din Arad (unde, din spusele Rodicăi, succesul a fost răsunător).

Într-o meserie solicitantă, Rodica era un scriitor cu vocaţia succesului, care a acoperit peste trei decenii de interes al cititorilor şi s-a legitimat cu autoritate autor de romane poliţiste şi istorice.

Asemenea lui „Moş Jenică”, după\arsta de 55 de ani, Rodica a început să ia proporţii şi, spre surprinderea noastră, a rămas total indiferentei, sau cel puţinv aşa *părea*. Gând, îngrijoraţi, cei ce-i eram aproape, i-am sugerat cu delicateţe (era foarte susceptibilă) să fie atentă cât şi ce mănâncă, ea răspundea invariabil, „asta face parte din dezagrementele vârstei, şi-apoi, am obosit să mă cenzurez în permanenţă. A venit vremea să fiu mai îngăduitoare cu mine”. Alteori, brava: „oglinda şi cântarul sunt necruţătoare, dar când mă aşez la birou şi izbutesc măcar o singură frază pentru inima cititorului meu, le uit”.

Răspunsul nu convingea deoarece cochetăria faţă de cum arăta şi se îmbrăca era o trăsătură dominantă a felului ei de a fi.

De când o cunosc nu accepta vizitele intempestive nici măcar a celor din familie, motivând că vrea în orice situaţie să fie pregătită vestimentar şi ca stare de spirit.

N-am văzut-o vreodată (deşi mi-aş fi dorit) nemachiată; avea convingerea că lipsa „corecţiilor” din pensulă, pudră şi rimei n-au avantajat-o nici la „tinereţe fragedă”.

Mama susţine însă că într-o dimineaţă, a surprins-o imediat ce s-a trezit din somn şi arăta incomparabil mai tânără fără fard.

Situaţia scăpa de sub control, *gourme a* fost dintotdeauna, acum devenea şi gurmandă. Nu-şi refuza

nimic; frişca, maioneză, icre, smântână, mânca fără pâine, la orice oră, chiar şi în timpul nopţii. Se pare că nu-şi cunoştea limitele.

Abia după câţiva ani dificultăţile din ce în ce mai pronunţate de respiraţie şi mers au determinat-o să ia măsuri şi-atunci, fără discernământ, a intervenit în forţă.

A optat fără să consulte pe nimeni, pentru un regim dur „HERBA-LIFE" şi timp de un an de zile s-a hrănit (dacă se poate spune aşa) numai cu pastile pe bază de plante şi licori dubioase.

Doctorul Leonid Şamanschi, dr. Minodora Nichi-for şi toţi cei apropiaţi am încercat cu diplomaţie şi argumente s-o convingem de agresivitatea şi consecinţele dezastruoase ale acestui regim – dar totul a fost inutil.

Slăbise în scurt timp 20 kg., se simţea bine, analizele erau în parametrii normali, motive decisive pentru Rodica să creadă în această soluţie.

S-a înşelat, dovadă că în următoarele 11 luni, nu numai că n-a mai înregistrat alte rezultate, dar organismul ei era total istovit şi vulnerabil. Alarmată, întrerupe dieta, dar răul fusese făcut.

La scurt timp contractează o viroză pulmonară, apoi gripe repetate, merge din ce în ce mai greu, crizele de tuse tabagică (fuma cam 3 pachete de ţigări pe zi) se accentuează, respiraţia o sufocă.

Este sfătuită şi implorată să abandoneze fumatul – viciu căpătat în studenţie. Tot inutil.

Convingerea mea este că nici nu încerca şi nici nu voia să încerce. Rodica nu era genul de om să trăiască din renunţări. Deseori spunea: „decât o viaţă lungă şi grea, prefer să trăiesc puţin şi bine". Din nefericire, „binele" ei – aşa cum îl percepea –, i-a grăbit paşii spre deznodământul final, mult mai repede decât se aştepta. Privind situaţia

dintr-o perspectivă optimistă, s-ar putea face trimitere la hotărârea luată de fabulosul scriitor PAULO GOELHO, care spunea cu seninătate: „m-am decis că vreau să mor trăind”.

Şi totuşi viaţa nu evoluează aşa cum ţi-ai plănuit-o.

În paralel cu problemele reale de sănătate, intervenise un element nou, copleşitor, căruia Rodica nu-i putea face faţă. De ziua ei, cu 2 ani în urmă, a avut revelaţia faptului că a îmbătrânit şi acest lucru a fost devastator pentru ea.

Nu putea accepta, refuza vârsta senectuţii.

De atunci nu o dată – când într-o conversaţie – chiar banală, se discuta de vârstă, devenea imediat sfâşietor de tristă şi inabordabilă.

De prin martie 2002 se simţea deprimată, obosită şi chiar neajutorată, dar ne-a ascuns cu grijă aceste simptome.

Era maestră în disimulări şi în general evita să se lamenteze: „Oamenii pe care-i întâlnesc (puţini, după o triere riguroasă), îmi sunt dragi şi nu vreau să-i împowez cu necazurile mele”, iar de doctori şi spital, încă de copil (asemeni fratelui ei), avea o teamă exacerbată.

Gând situaţia se degradase într-atâta încât n-a mai putut fi tăinuită agra\induse dramatic, am insistat (a câta oară?) să se interneze în spital. Promitea că o va face dar… numai peste câteva zile. Din păcate starea precară a sănătăţii ei nu mai permitea tergiversări. \arul ei Loni i-a explicat medical ce consecinţe va suporta dacă nu se internează imediat şi văzând că orice demers este inutil, Rodica rămânând indiferentă, s-a temut să nu fie şi o cauză de ordin mental.

În această idee a rugat un doctor psihiatru, respectiv directorul secţiei de psihiatrie Titan, Gheorghe Litinschi,

să vină acasă şi s-o supună unui consult în acest sens. După un control competent acesta a spus că nu are nimic patologic psihiatric, dar internarea se impune necondiţionat.

Din nou insistenţe, din nou rugăminţi, Rodica rămânea „surdă”. Era de neînţeles.

La un moment dat, exasperată şi inspirată, prietena ei, dr. Minodora Nichifor, pe un ton dur şi categoric i-a zis: „Rodica, dacă nu te internezi – astăzi –, ai să mori”.

Rodica a tresărit imperceptibil şi-n următoarele 3 ore Minodora Nichifor şi mama au internat-o la Spitalul Municipal. În aceeaşi seară i s-au făcut toate analizele şi a fost diagnosticată cu abces pulmonar şi insuficienţă cronică cardiacă; plămânii şi inima erau grav afectaţi. În timpul analizelor obositoare şi de durată – Rodica fiind tot timpul conştientă şi atentă la ce se întâmplă, a intuit din privirile neliniştite ale doctorilor, din frânturi de fraze, din repetarea analizelor – un diagnostic sever.

După două zile – profund marcată de boală şi îngrijorare, este transferată la spitalul Filaret, unde i s-au făcut puncţii şi a suferit o intervenţie chirurgicală la plămâni. fm-ŢŢŢ”.

Înainte de operaţie Rodica a cerut să stea de vorbă cu domnul profesor doctor Stoicescu. Cu amabilitatea ce-l caracterizează, acesta a venit la patul bolnavei şi cu răbdare (poate şi surprindere) i-a ascultat rugă: „Domnule doctor, ştiu că sunt bolnavă, dar nu ştiu în ce stadiu; vă rog ca pe Dumnezeu să nu-mi faceţi operaţia dacă socotiţi că nu voi supravieţui. Sunt lucidă şi puternică să accept adevărul, oricare ar fi el, aşa că dacă e să mor – nu mă mai chinuiţi. Daţi-mi şansa – ultima – să-mi închei viaţa la mine acasă, între pereţi şi icoane dragi”.

Profesorul Stoicescu a fost impresionat, dar se

înţelege că indiferent ce a simţit şi a gândit, deontologia profesională l-a obligat să încerce şi ultima posibilitate de salvare.

Operaţia în sine a reuşit – dar s-a dovedit că plămânii erau deja compromişi.

Profesor dr. Stoicescu cu întreaga sa echipă de specialitate a făcut eforturi deosebite să o salveze dar totul a fost în zadar, medicina rămânând neputincioasă în faţa dezastrului unui trup măcinat de-atâtea suferinţe. Plămânii şi inima o trădaseră.

Deşi nevindecată, Rodica n-a mai suportat regimul de spitalizare şi în ciuda protestelor personalului medical şi a rugăminţilor noastre, a hotărât să plece acasă prevalându-se de o dispoziţie în vigoare care lasă bolnavului latitudinea să se externeze (în orice stare ar fi, dacă este lucid) la cerere, sub semnătură.

Nu s-a putut adapta condiţiilor din spital şi aşa cum o cunosc eu, nici nu mă surprinde. Erau câte 5 – 6 bolnave în salon, fiecare cu alt mod de manifestare a bolii; tuse, respiraţie grea, gemete, plâns etc. Prea multă suferinţă, prea mult chin.

Rodica nu mai putea citi, nici merge, în schimb înregistra tot ce se petrecea în jurul ei, ceea ce o obosea şi deprima peste măsură.

A avut îngrijire atentă şi permanentă.

După operaţie au fost angajate trei persoane calificate care o supravegheau zi şi noapte şi o îngrijeau.

Nici acestea, nici medicii, nici noi, n-am putut-o hotărî să mănânce (era hrănită artificial încă de la internare). Cred că n-o făcea special; într-adevăr, nu putea. Era total epuizată. La insistenţele noastre repeta invariabil: „numai acasă la mine am să pot mânca şi însănătoşi, dacă acest lucru mai e posibil”.

Nu, n-a mai fost posibil!

La început de august, o zi magnifică, plină de lumină şi soare, părăsea spitalul. Ultimul act din romanul vieţii Rodicăi fusese jucat.

Pe drumul spre casă i-a spus mamei: „Sunt fericită să trec, chiar în maşină, pe străzile Bucureştiului”. Deşi întinsă pe targă, zâmbea (oare de unde a luat această putere?) şi privind cu ochi lacomi prin fereastra ambulanţei se bucura să recunoască străzi şi clădiri.

A fost cea din urmă „plimbare” prin oraşul pe care l-a adorat. La următoarea reinternare era deja în comă, iar după trei săptămâni, a plecat în „Noua ei Lume” fără să-şi fi luat rămas-bun, de parcă aici pe pământ, mai avea ceva de spus.

Spicuiri din preso vremii referitoare la scriitoare

— În revista „*Pentru patrie*”, februarie 1981, Emil Manu consemnează:

„Avem în Rodica Ojog Braşoveanu o Agatha Gristie româncă a cărei evoluţie o aşteptăm cu interes. Critică a apreciat inventivitatea şi talentul acestei prolifice autoare, iar numele ei e reţinut de dicţionarele literare alături de acelea ale lui Teodor Constantin şi Haralamb Zincă”.

— În „*Flacăra pentru minte, inimă şi literatură*”, 4 octombrie 1979, Romul Munteanu *apreciază*:

„Romanul românesc poliţist trimite spre C. Bărbuceanu şi Haralamb Zincă, dar este uitată Rodica Ojog Braşoveanu, care conferă o notabilă strălucire literară acestui gen”.

— În „*Convorbiri literare*”, Critica Prozei din 4 aprilie 1974, Val Condurache înserează, referitor la romanul *Omul de la capătul firului*:

„Excelent scrisă este *Omul de la capătul firului*. Enigmatizarea crimei este condusă cu «mână de maestru»

al genului de către Rodica Ojog Braşoveanu”, iar referitor la cartea *Plan Diabolic*:

„Permutarea rolurilor provoacă în *Plan Diabolic* o «încifrare» absolută a enigmei. Planurile intrigii converg cu o precizie remarcabilă spre punctul rezonării aparente pentru că finalul romanului să ridiculizeze ipotezele formulate anterior de cititor. Cu aceleaşi elemente ale «fabulei», Rodica Ojog Braşoveanu oferă două răspunsuri posibile pentru aceeaşi enigmă, dintre care unul singur este valabil. *Plan Diabolic are* configuraţia unei «pure arhitecturi geometrice»”.

„Rodica Ojog Braşoveanu a reuşit să scrie o carte surprinzătoare de la un capăt la altul fără să-şi permită nicio derogare de la normă”.

„Rodica Ojog Braşoveanu scrie cu această ocazie pagini de excelentă analiză psihologică”.

Rodica Ojog la grădina Botanică

Rodica Ojog la grădina Zoologică

Cosma Braşoveanu la grădina Botanică

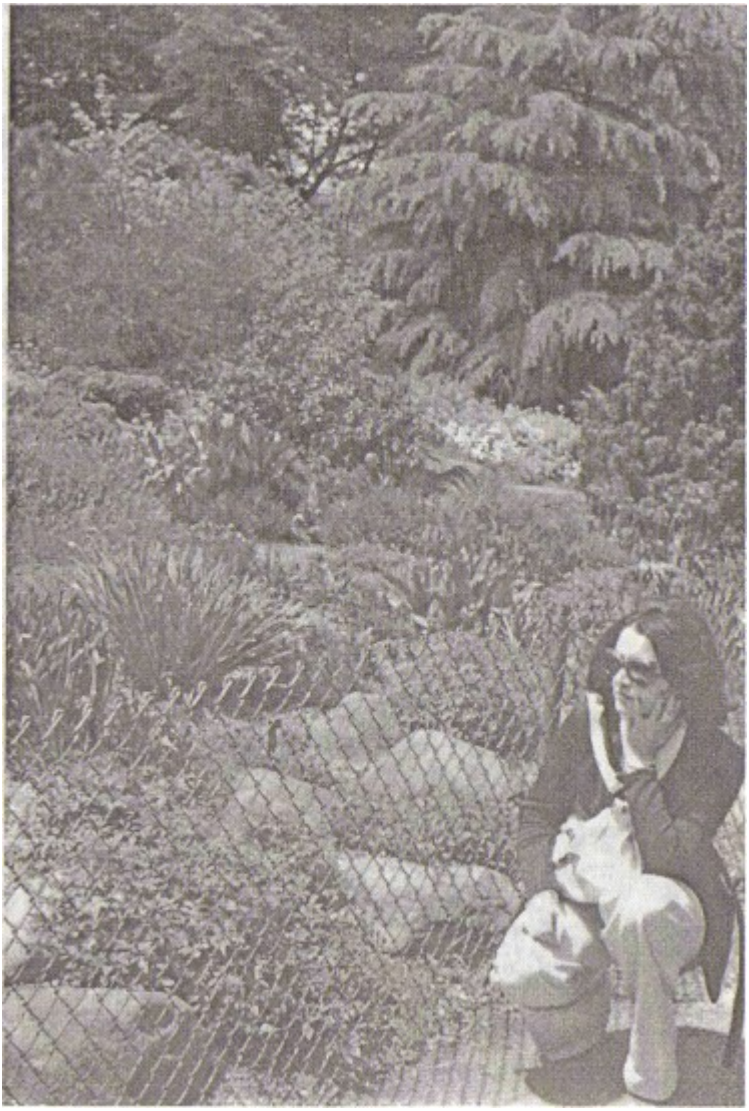

Nepoata scriitoarei – Mădălina

Rodica, Mădălina

Rodica mulţumită de terminarea unei cărţi

Rodica în anul 1985

Rodica – rafinament şi eleganţă

Rodica în anul 1986

Ing. Dan Puiu, Ileana Stana Ionescu, Sebastian Papaian (binecunoscuţii actori) Rodica şi vărul său nelipsit de la petreceri, Loni Şamanschi care i-a fost aproape până în ultima clipă

Ana Ojog

Stânga – Ana şi Victor Ojog

Dan (Puiu) Ojog

e Moartea semnează indescifrabil – 1971
e Enigmă ia mansardă – 1971
e Spionaj ia mănăstire – 1972
e Cocoşatui are alibi – 1973

e Omul de ia căpătui firului – 1973
e Minerva se dezlănţuie – 1974
e Pian diabolic – 1974
e Cianură pentru un surâs – 1975
e Bună seara, Mădăiina! – 1975
e Agentul secret al lui Aitân-bey – 1976
e Panică la căsuţa cu zorele – 1977
e Anchetă în infern – 1977
e Al cincilea aş – 1978
e Logofătul de taină – 1978
e 320 de pisici negre – 1979
e ochii jupâniţei – 1980
e Ştafeta – 1981 – O bombă pentru Revelion – 1999
e Letopiseţul de argint – 1981
e Nopţi albe pentru Minerva – 1982
e întâlnire la Elizeu – 1983
e Anonimă de miercuri – 1984
e Apel din necunoscut – 1985
e Vioieta din sale – 1986
e Dispariţia statuii din parc – 1987
e Vulturul dincolo de cornul lunii – 1988
e să nu ne uităm la ceas – 1990
e A înflorit liliacul – 1990
e Crimă prin Mica Publicitate – 1991-O toaletă à la Liz Taylor – 1992
e Coşmar – 1992
e Cutia cu nasturi – 1994 (cartea de suflet a scriitoarei)
e Poveste imorală – 1998
e Un blestem cu domiciliu stabil – 1998
e Telefonul din bikini – 1999
e Grasă şi proastă – 2000
e Bărbaţii sunt nişte porci – 2000

e Răzbunarea sluţilor – 2001
e Necunoscută din congelator 2002 FILME:
e Crima din Cişmigiu, TV – 1969
e Şantaj – 1981
e A doua variantă TV – 1984
e 12 (douăsprezece scenarii) Enigma TV – 1995 – 1996
e Poveste imorală (serial TV)
S8N 973 – 86421 – 2 – 4
Editura Kuliusys